

นิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กากิข้ามภพ” : การสืบสรรค์และการสื่อความคิดในบริบทสังคมไทยร่วมสมัย¹ ต่อพงศ์ เชื้ออุ้น

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาการสืบสรรค์และการสื่อความคิดในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กากิข้ามภพ” ของนที ศศิวิมล ในแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ 2read พบว่า ผู้เขียนนำวรรณคดีเรื่อง “กากิ” มาสืบสรรค์ในหลายลักษณะ ได้แก่ การหยิบยกเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมมาสร้างเป็นโครงเรื่อง การหยิบยกเหตุการณ์จากตัวบทเดิมมาปรับใช้ด้วยวิธีการคงเดิม ลดทอน ปรับเปลี่ยน เพิ่มและย้ายลำดับเหตุการณ์ การนำเนื้อเรื่องในตัวบทเดิมมาขยายความใหม่ด้วยจินตนาการของผู้เขียน การหยิบยกตัวละครจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ และสร้างตัวละครใหม่ การหยิบยกฉากจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ และสร้างสรรคใหม่ การหยิบยกอนุภาคของวิเศษจากตัวบทวรรณคดีอื่นมาปรับใช้ การพาดพิงตัวบทวรรณคดีอื่นและวรรณกรรมจีน และการผสมผสานระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรองในตัวบทใหม่ ส่วนการสื่อความคิด ผู้เขียนได้สื่อความคิดที่สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในบริบทร่วมสมัย โดยเฉพาะการกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์และการกระทำความรุนแรงต่อสตรี

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ประเทศไทย

torpong123@gmail.com

บทความวิจัย

รับบทความ: 16 กันยายน 2565

แก้ไขบทความ: 28 ตุลาคม 2565

ตอบรับ: 7 พฤศจิกายน 2565

คำสำคัญ การสืบสรรค์ กากิ ลิขิตปรารถนา กากิข้ามภพ
นิยายออนไลน์

¹ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา แก้วคัลณา อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบทความวิจัย อย่างไรก็ตาม หากมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ย่อมเป็นความรับผิดชอบของผู้วิจัยแต่เพียงผู้เดียว

The Online Novel *Likit Pratana Kaki Kham Phop* : Creative Perpetuation and Expression of Opinions about Contemporary Thai Society

Torpong Chua-Oon

Abstract

This article studied the creative perpetuation and expression of opinions in the online novel *Likit Pratana Kaki Kham Phop* by the Thai author Nhotti Sasiwimon as posted on the 2read application and website. Results were that the novel's plot was derived from *Kaki*, the Thai classical literature, with allusions to incidents in the original text updated by maintenance, deduction, modification, addition, and sequential reordering. The author also imaginatively extended the story from the original text, adapting and creating characters and scenes with literary allusions to other classical Thai and Chinese literary works, while incorporating magical item. In addition, a prose-poetry mixture was used in the new text, expressing opinions throughout relating to contemporary Thai societal issues, especially cyberbullying and misogynistic violence.

*Faculty of Liberal Arts
Thammasat University
Thailand*

torpong123@gmail.com

Research Article

Received: 16 September 2022

Revised: 28 October 2022

Accepted: 7 November 2022

Keywords: creative perpetuation, *Kaki*, *Likit Pratana*

Kaki Kham Phop, online novel

1. บทนำ

“กากี” เป็นวรรณคดีที่มีต้นเรื่องมาจากกาชาดก กุณาสชาดก และสุสันธิชาดก ในพระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย (เสาวนิต จุลวงศ์, 2545, น. 47) คนไทยเริ่มรู้จักเรื่องนี้มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เมื่อเจ้าฟ้าธรรมธิเบศรทรงนำเรื่องราวบางตอนมาแต่งเป็นบทเห่ ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 1 เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ก็ได้นำเรื่อง “กากี” มาแต่งเป็นกลอนสุภาพ จึงทำให้เรื่องดังกล่าวเป็นที่รู้จักแพร่หลายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ กวีหลายคนยังนำเรื่องนี้มาแต่งเป็นวรรณกรรมรูปแบบต่าง ๆ อีกหลายสำนวน (จิรวรรณ คงจิตต์, 2528, น. 4) ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมและศิลปะร่วมสมัย เรื่อง “กากี” ยังคงปรากฏทั้งในรูปแบบเรื่องสั้น เพลงไทยสากล และการ์ตูน เป็นต้น (อาทิตย์ ตรีณยธร, 2549, น. 3) เห็นได้ว่า มีการนำวรรณคดีเรื่องนี้มาสืบทอด และสร้างสรรค์ในหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นการนำเสนอเรื่องราวทั้งหมด หรือนำมาใช้บางส่วน โดยปรับเปลี่ยนองค์ประกอบของเรื่องให้เข้ากับลักษณะของวรรณกรรม หรือสื่อแต่ละประเภท ตลอดจนบริบทในแต่ละยุคสมัย ซึ่งกระบวนการเช่นนี้เรียกว่า “การสืบสรรค์” (creative perpetuation) กล่าวคือ เป็นการนำของเดิมมาสืบทอด และสร้างใหม่ไปพร้อมกัน เพื่อสื่อความหมายใหม่ที่สัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม (นิตยา แก้วคัลณา, 2565, น. 161) ดังที่ รินฤทัย สัจจพันธุ์ (2553, น. 8-9) อธิบายไว้ว่า “ลักษณะของการนำวรรณคดีเก่ามาสร้างขึ้นใหม่ โดยใช้รูปแบบใหม่ หรือโดยการตีความใหม่เช่นนี้ เรียกกันว่าเป็นการสืบสรรค์ (creative perpetuation) เพราะมีลักษณะของการสืบทอดของเดิม และการสร้างสรรค์ใหม่ไปพร้อมกัน อันแสดงถึงความเป็นพลวัตของวรรณคดี และความเป็นอมตะของวรรณคดีที่ไม่มีวันตายไปจากความทรงจำ หากแปรรูป แปลงรูป หรือสร้างสรรค์ใหม่ได้เสมอ”

ในปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตนับเป็นพื้นที่ใหม่ในการสร้างสรรค์วรรณกรรม ซึ่งวรรณกรรมที่เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ตนี้เรียกว่า “วรรณกรรมออนไลน์” หรือ

“นิยายออนไลน์” (รินทร์ทัย สัจจพันธุ์, 2560, น. 58) สำหรับเรื่อง “กากิ” นั้น ยังคงมีนักเขียนสมัยใหม่นำมาตีบรรทัดเป็นนิยายออนไลน์ ดังในเรื่อง “ลิขิตปรารถนา กากิข้ามภพ” ของนทธี ศศิวิมล² (2564) ซึ่งเป็นนิยายแนวอีโรติกแฟนตาซี (erotic fantasy)³ และเป็นเรื่องที่มีผู้นิยมนำมาอ่าน จนเป็นหนังสือขายดีอันดับหนึ่งจากการจัดอันดับหนังสือขายดีประจำสัปดาห์ของแอปพลิเคชัน 2read เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2565 (2read, 2565) ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่เพิ่งเปิดตัวในปี 2563 ที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 (Techsauce Team, 2564, ย่อหน้าที่ 1) โดยที่ผู้อ่านต้องซื้อด้วยเหรียญในแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ แต่ทั้งนี้ ผู้อ่านจำเป็นต้องกด “ใช่” เพื่อรับรองว่า ตนมีอายุมากกว่า 18 ปี ก่อนจึงจะสามารถเลือกได้ว่า ต้องการซื้อเรื่องนี้ในรูปแบบหนังสือออนไลน์หรือหนังสือเสียง “BotRead” ซึ่งเผยแพร่ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2563 จนถึงวันที่ 22 กันยายน 2564 รวมทั้งหมด 56 ตอน (นทธี ศศิวิมล, 2564)

สำหรับกระแสความนิยมนิยายออนไลน์ของผู้เสพนั่น Delve into (2562) ได้ชี้ให้เห็นอันดับของประเภทนิยายออนไลน์อันเป็นที่นิยมในเว็บไซต์ “เด็กดีดอทคอม” “รัญจวลัย” และ “readAwrite” เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 ไว้ว่า “นิยายผู้ใหญ่”⁴ เป็นประเภทที่ผู้อ่านนิยมเป็นอันดับที่ 3 รองจากนิยายรักและนิยายวาย ตามลำดับจากความนิยมนดังกล่าว อาจนำไปสู่การตั้ง “โจทย์” ของผู้เขียน ดังที่ผู้เขียนกล่าวว่า

² นทธี ศศิวิมล เป็นนักเขียนที่สร้างงานอย่างต่อเนื่อง และมีงานที่ได้รับรางวัล อาทิ รางวัลยอดเยี่ยมนายอินทร์อะวอร์ด ปี 2551 จากเรื่องสั้น “ดอยยวกร” ภายหลังจึงเริ่มเขียนงานลงบนพื้นที่ออนไลน์ด้วย (ขวัญชาย คำรงค์ขวัญ, 2561) ทั้งนี้ ผู้เขียนยังมียานที่แสดงให้เห็นภาพความเป็นหญิงในหลายมุมมอง ทั้งที่เป็นผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ ตลอดจนสะท้อนปัญหาทางสังคมได้อย่างน่าสนใจ ดังในรวมเรื่องสั้นชุด “อันเป็นที่รัก” ที่ผ่านเข้ารอบแรกรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ปี 2560 (ต่อพงศ์ คำรงค์ศิลป์, 2563)

³ อีโรติกแฟนตาซี (erotic fantasy) เป็นประเภทย่อยของนิยายแฟนตาซีที่นำเรื่อง กิจกรรมทางเพศมาใช้เป็นองค์ประกอบสำคัญ (Writing to Publish, 2022) นิยายแนวอีโรติกแฟนตาซีจึงใช้ฉากกับตัวละครที่น่าเหลือเชื่อและไม่มีการติดตามแนวแฟนตาซี และมีการบรรยายบทพิศวาสให้เป็นอย่างแจ่มชัดตามแนวอีโรติกด้วย

⁴ Delve into (2562) อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า “นิยายผู้ใหญ่” หมายถึง เรื่องที่มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับผู้่านที่มีอายุ 18 ขึ้นไป เนื่องจากมีฉากอีโรติก ฉากที่มีความรุนแรง และใช้บทสนทนาที่มีความหยาบคาย เป็นต้น

มาถึงเล่มกาเกี โฉมนี้คราวนี้แตกต่างไป คือประเภทของนิยายเล่มนี้ถูกกำหนดแต่ต้นว่า มันต้องเป็นอีโรติกเน้น ๆ

เราจัดเต็มให้ค่ะ ตามที่ท่านผู้อ่านที่ได้อ่านแล้วคงเห็น แต่ก็เช่นเดียวกันกับเรื่องอื่น ๆ เราทำให้บทอีโรติกของตัวละครที่มีต่อกันต่างออกไป ตามรูปแบบและเงื่อนไขความสัมพันธ์

(Nhotti Sasiwimon, 2564, ย่อหน้าที่ 8-9)

กล่าวได้ว่า ผู้เสพมีอิทธิพลต่อการสร้างนิยายออนไลน์อย่างปฏิเสธได้ยาก เพราะผู้เสพถือเป็น “ผู้กำหนดตลาด” กล่าวคือ แนวโน้มความนิยมของผู้เสพนั่นจะส่งอิทธิพลต่อรูปแบบการสร้างเรื่องของผู้เขียน หากพิจารณาจากมุมมองของวัฒนธรรมประชานิยม อันเป็นวัฒนธรรมการผลิตเพื่อบริโภค ผู้สร้างจึงต้องส่งเสริมการบริโภคให้มากด้วยการผลิตงานให้ “ถูกใจคน” (เปรม สอนสมุทร, 2548, น. 70) ด้วยเหตุนี้ การเขียนนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาเกีข้ามภพ” จึงถือเป็นการนำวรรณคดีมาสืบสรรค์ในสื่อสมัยใหม่ โดยพิจารณาตลาดของผู้เสพและบริบทสังคมร่วมสมัยได้อย่างน่าสนใจ กล่าวคือ แต่เดิมนั้น เรื่อง “กาเกี” ก็เป็นเรื่องที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกาเกีกับตัวละครชายหลายประเภทอยู่แล้ว ทั้งที่เป็นมนุษย์ พญาคูรุท และคนธรรพ์ ทั้งยังมีฉากที่มีลักษณะเหนือจริง อาทิ ฉากวิมานฉิมพลี ซึ่งสามารถนำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับลักษณะของนิยายแนวอีโรติกแฟนตาซีได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ นิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาเกีข้ามภพ” ยังได้สื่อความคิดในประเด็นการกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์ (cyberbullying) ที่ตัวละครเอกหญิง “สีฝุ่น” ต้องประสบในที่ทำงาน ทั้งยังเสนอประเด็นการกระทำความรุนแรงต่อสตรีที่สีฝุ่นต้องรับบทเป็นกาเกีในภพแห่งนิทาน และถูกกระทำจากตัวละครชายในเรื่อง

หลายตัว โดยที่ทั้งสองประเด็นนี้นับเป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยร่วมสมัยด้วยเช่นกัน⁵

บทความเรื่อง “นิยายออนไลน์เรื่อง ‘ลิขิตปารวณากากีข้ามภพ’ : การสืบสรวงและการสื่อความคิดในบริบทสังคมไทยร่วมสมัย” จึงเกิดขึ้นเพื่อต้องการทำความเข้าใจว่า การสืบสรวงวรรณคดีไทยอันเกิดจากการนำวรรณคดีเรื่อง “กากี” มาปรับใช้ในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปารวณากากีข้ามภพ” ของนที ศศิวิมล ในแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ 2read นั้นมีลักษณะอย่างไร และการนำมาสืบสรวงดังกล่าวสื่อความคิดที่สัมพันธ์กับบริบทสังคมร่วมสมัยหรือไม่ อย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการสืบสรวงวรรณคดีไทย และการสื่อความคิดในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปารวณากากีข้ามภพ” ของนที ศศิวิมล

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

แนวคิดเรื่อง การสืบสรวง (creative perpetuation)

ผู้วิจัยใช้แนวคิดเรื่อง การสืบสรวง (creative perpetuation) มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา กล่าวคือ การสืบสรวงเป็นการทำให้เห็นกระบวนการสืบทอดที่มีพลวัตซึ่งไม่ได้เป็นเพียงการสืบทอดแต่อย่างเดียว หากแต่ยังดำเนินไปพร้อมกับการสร้างใหม่ด้วย

⁵ ในปี 2563 สถานการณ์การก่อกวนในพื้นที่ไซเบอร์ของไทยอยู่ในอันดับที่ 5 ของโลก (วีรวิญญ์ เลิศรัตน์ธำรงกุล, 2564, น. 277) ส่วนสถานการณ์ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับสตรี ข้อมูลจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ระบุว่า ช่วงเดือนมกราคม - กันยายน ปี 2564 มีการร้องเรียนราว 1,800 เรื่อง โดยแบ่งเป็น 3-4 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มแรกเป็นการถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ร้อยละ 80 และกลุ่มที่สอง เป็นการถูกล่วงเกินทางเพศ ทั้งการใช้วาจา การลวนลามทางกาย การถูกข่มขืน และรุมโทรม (สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.), 2564, ย่อหน้า 2)

อันเป็นการสร้างสิ่งใหม่ในกระบวนการสืบทอดดังกล่าว โดยนำรากฐานเดิมมาปรับใช้ ในตัวบทใหม่ อันเป็นการปะทะสังสรรค์กันระหว่างตัวบทที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งแนวคิดนี้ยังทำให้เห็นความสัมพันธ์โยงใยกันระหว่างตัวบท ในแต่ละยุคสมัย ตลอดจนมิติของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในกระบวนการสืบทอด โดยนำแบบแผนเดิมมาปรับใช้ เช่น ขนบการสร้างสารัตถะ โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร ศิลปะการประพันธ์ การดัดแปลงหรือปรับเปลี่ยน การล้อเลียน การพาดพิง วิธีการเช่นนี้ เป็นไปเพื่อสื่อความคิดของผู้เขียนที่มีต่อปรากฏการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ร่วมสมัย (นิตยา แก้วคัลณา, 2561 น. 6-7)

ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเรื่องการสืบทอดมาใช้ทำความเข้าใจกระบวนการ สร้างสรรค์นิยายออนไลน์ที่นำวรรณคดีมาสืบทอด อันเป็นกระบวนการที่สัมพันธ์กัน ระหว่างตัวบทเดิมกับตัวบทใหม่ และสอดคล้องกับรสนิยมของผู้เสพ ตลอดจนสื่อสมัยใหม่ อีกทั้งยังใช้แนวคิดนี้มาทำความเข้าใจการสื่อความคิดในนิยายออนไลน์ที่สัมพันธ์กับ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัยด้วย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษานิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กากีข้ามภพ” ของนที ศศิวิมล ในแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ 2read ที่เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 - เดือนกันยายน พ.ศ. 2564

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสืบทอดวรรณกรรมไทย และวรรณกรรมของนที ศศิวิมล

5.2 ศึกษาองค์ประกอบของวรรณคดีเรื่อง “กาگی” และนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาگیข้ามภพ”

5.3 วิเคราะห์การสืบสรรค์วรรณคดี และการสื่อความคิดในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาگیข้ามภพ”

5.4 เรียบเรียงผลการวิจัย โดยการพรรณนาวิเคราะห์ และสรุปผล

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะทำให้เข้าใจการสืบสรรค์วรรณคดีเรื่อง “กาگی” ในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาگیข้ามภพ” อันแสดงให้เห็นการนำของเก่ามาสืบทอด และสร้างสรรค์เป็นตัวบทใหม่ในรูปแบบนิยายออนไลน์แนวอีโรติกแฟนตาซีให้สอดคล้องกับรสนิยมของผู้เสพและสื่อสมัยใหม่ นอกจากนี้ ยังทำให้เข้าใจการสื่อความคิดในประเด็นปัญหาที่สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในบริบทร่วมสมัย

7. ผลการวิจัย

จากการศึกษานิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กาگیข้ามภพ” ของนที ศศิวิมล ในแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ 2read ปรากฏการนำวรรณคดีเรื่อง “กาگی”⁶ มาสืบสรรค์เป็นตัวบทใหม่ และสื่อความคิดที่สัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยร่วมสมัย ดังต่อไปนี้

⁶ ผู้เขียนได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า “. . . ถ้าคนที่พอเคยได้ยินมาบ้างแล้ว กากีก็จะมีสามมีหลัก ๆ ที่คนจำได้อยู่ประมาณ 4 คนด้วยกันนะคะ ก็คือ ท้าวพรหมหัตถ์ ท้าวเวณไธย . . . นาฏกเวร . . . ท้าวทศวงศ. . . แต่ที่นี้เราก็ลองไปหาดูในรายละเอียดอีกทีหนึ่งว่า มันก็มีตัวละครอื่น ๆ ด้วย . . . เช่น นายสำเภาเรือ. . . ” (2read, 2564) ตัวละครที่ผู้เขียนกล่าวถึงนี้ มีทั้งที่ปรากฏในฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และฉบับชาติ มณีรัตน์ ผู้วิจัยจึงจะได้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนำวรรณคดีไทยแต่อดีต เรื่อง “กาگی” ทั้ง 2 ฉบับมาสืบสรรค์ในตัวบทใหม่อย่างไรบ้าง

7.1 การสืบสรรค์วรรณคดีไทยในนิยายออนไลน์เรื่อง “ลิขิตปรารถนา กากิข้ามภพ”

7.1.1 การหยิบยกเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมมาสร้างเป็นโครงเรื่องใน ตัวบทใหม่

ในการสร้างนิยายออนไลน์ ผู้เขียนได้นำเนื้อเรื่องจากกากิคำกลอน จำนวน เจ้าพระยาพระคลัง (หน) และสำนวนโชติ มณีรรัตน์⁷ มาเชื่อมร้อยกัน เพื่อปรับใช้ในการสร้างโครงเรื่องหลักในตัวบทใหม่ กล่าวคือ เหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจากสำนวน เจ้าพระยาพระคลัง (หน) ถึงเหตุการณ์การทาศีกระหว่างนาฏกุเวรกับท้าวทศวงศ์ จนคนธรรพ์เป็นฝ่ายชนะในสำนวนโชติ มณีรรัตน์ โดยสร้างให้ตัวละครในโลกปัจจุบัน หลุดเข้าไปรับบทเป็นตัวละครในภพของวรรณคดีเรื่อง “กากิ” เป็นเหตุให้ตัวละคร ต้องหาทางออกจากภพดังกล่าวไปได้

ผู้เขียนเปิดเรื่องโดยกล่าวถึง “สีฝุ่น” นักเขียนคอลัมน์เว็บไซต์ของนิตยสาร แห่งหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้อ่านบทประพันธ์เรื่อง “กากิ” เพื่อนำมาเขียนคอลัมน์ วิเคราะห์บทบาทของสตรีในวรรณคดี (นที ศศิวิมล, 2564)

ต่อมาเพื่อนร่วมงานได้นำคลิปวิดีโอที่มีการล้อเลียนรูปร่างท่าทางของสีฝุ่น มาลงในเครือข่ายสังคมออนไลน์ จนเกิดเป็นบาดแผลในใจของเธอ นอกจากนี้ “พินภ” เพื่อนร่วมงานที่เธอหลงรัก ก็มาประกาศแต่งงานในคืนที่มีงานเลี้ยงของบริษัท สีฝุ่น เสียใจมาก จนพลัดตกลงจากระเบียงลานจอดรถพร้อมกับ “พีทศ” เพื่อนร่วมงานที่ หลงรักเธอ เป็นเหตุให้เธอหลุดเข้าไปเป็น “กากิ” ในภพแห่งนิทาน นำไปสู่การผูกปม ที่ 1 คือ การที่กากิมีรูปลักษณะอันสวยงามนั้นเป็นผลดีหรือผลเสีย และการผูกปมที่ 2 คือ เธอต้องหาทางออกจากริทานให้ได้ โดยมีเงื่อนไขคือ ต้องรับบทเป็นกากิ และเดิน ไปตามเส้นเรื่องหลักของนิทาน กล่าวคือ ตั้งแต่เป็นมเหสีของพระเจ้าพรหมทัต สมสู่

⁷ กากิคำกลอน ของโชติ มณีรรัตน์ เป็นสำนวนที่แต่งต่อจากเนื้อเรื่องในสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา และคณะ, 2505, น. 7)

กับพญาครุฑเวทไถยและนาฏกเวร พญาครุฑส่งนางกลับคืนยังกรุงพาราณสี นางถูกลอยแพ ได้เป็นคู่เซยของนายสำเภาและหัวหน้าโจร จนกระทั่งเป็นมเหสีของท้าวทศวงศ์ (นทธี ศศิวิมล, 2564)

เมื่อสี่ผู้ได้เดินไปตามเส้นทางของนิทานจนถึงเหตุการณ์การต่อสู้ระหว่างนาฏกเวรกับท้าวทศวงศ์ ทำให้เธอต้องหนีออกจากเมืองของท้าวทศวงศ์จนไปถึงชายป่าแห่งหนึ่ง เธอได้ผูกคอตายบนต้นไม้เพราะคิดว่าเป็นทางออกจากนิทาน แต่กิ่งไม้กลับเล็กและเปราะ เธอจึงตกลงมา “หมอกาปักกษี” เข้ามาช่วยไว้ได้ทัน จากนั้น ทั้งคู่จึงอาศัยอยู่ร่วมกันไปชั่วระยะหนึ่ง (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จุดวิกฤติของปมที่ 1 คือ หมอกาปักกษีทำให้ดวงตาทั้งสองข้างของตนบอดลง เพื่อพิสูจน์ความรักแท้ที่มีต่อกากี้ ดังคำกล่าวกับนางว่า “ข้าจะไม่มีตาไว้มองเจ้าหรือมองใครอีก รูปร่างงามหรือไม่งาม ข้าก็ไม่รับรู้อีกแล้ว” (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จุดคลี่คลายปมที่ 1 คือ กากียอมสละดวงตาข้างซ้ายของตน เพื่อให้ดวงตาข้างขวาของหมอกลับมามองเห็นได้ เพราะตระหนักว่า “ในเมื่อกาปักกษีพิสูจน์ความรักที่มีต่อนางว่าไม่เกี่ยวข้องกับรูปร่างภายนอกแต่ถ้อยเดียว นางก็ไม่ต้องการความงามของตนอีกต่อไปแล้ว ความงามพิสุทธิ์ของกากีรังแต่จะสร้างปัญหาและความรำคาญใจหากมีใครเผลอมาหลงรูปนางเข้าอีก” (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จุดวิกฤติของปมที่ 2 คือ เมื่อกากีตั้งครรภ์ ครรภ์ของนางเกิดเป็นพิษ เนื่องจากเป็นการตั้งครรภ์ต่างสายพันธุ์ระหว่างหมอกาปักกษี ซึ่งเป็นมนุษย์กับธิดาสวรรค์ เป็นเหตุให้กากีสันชีวิตไปในที่สุด (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จุดคลี่คลายปมที่ 2 คือ สี่ผู้รู้สีกตัวอีกครั้งที่โรงพยาบาล (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จุดจบของเรื่อง คือ เธอได้กลับมายังโลกปัจจุบันอย่างสมบูรณ์ และสานสัมพันธ์กับ “หมอนกดำ” ผู้เป็นแพทย์หนุ่มที่รักษาเธอในโลกปัจจุบัน และเคยเป็นหมอกาปักกษีในภพแห่งนิทาน (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จากที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการหยิบยกเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิม ทั้งในสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และสำนวนโชติ มณีรัตน์มาเชื่อมร้อยกัน เพื่อปรับใช้ในการสร้างโครงเรื่องหลักในตัวบทใหม่ พร้อมทั้งยังสอดคล้องกันกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัยเป็นอย่างดี

7.1.2 การหยิบยกเหตุการณ์จากตัวบทเดิมมาปรับใช้ในตัวบทใหม่

นอกจากการนำเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมมาสร้างเป็นโครงเรื่องแล้ว ผู้เขียนยังนำเหตุการณ์ในตัวบทเดิม ทั้งจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และสำนวนโชติ มณีรัตน์มาปรับใช้ด้วยวิธีการคงเดิม ลดทอน ปรับเปลี่ยน เพิ่ม และย้ายลำดับเหตุการณ์ ซึ่งสามารถสรุปเหตุการณ์สำคัญในภพแห่งนิทานเรื่อง “กากี” ได้ดังนี้

ตารางที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบเหตุการณ์สำคัญในกากีคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารภนา กากีข้ามภพ ของนทธี ศศิวิมล

เหตุการณ์สำคัญในกากีคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ⁸	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารภนา กากีข้ามภพ ของนทธี ศศิวิมล ⁹
-	1. กากีเรียนรู้ “ตำราครองเรือน” จนแก้ไข ปัญหาที่ท้าวพรหมทัตมีอาการหลังเร็วได้
1. พญาครุฑเวไนยแปลงกายเป็นมานพ เพื่อมาเล่นสกากับพระเจ้าพรหมทัต ณ กรุงพาราณสี	2. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม

⁸ จาก กากี กลอนสุภาพ, โดย พระคลัง (หน), เจ้าพระยา (2559)

⁹ จาก ลิขิตปรารภนา-กากีข้ามภพ, โดย นทธี ศศิวิมล (2564)

เหตุการณ์สำคัญในกาฬาคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาฬาคำภพ ของนที ศศิวิมล
2. นางกาฬาคำธรรมาถึงพระสวามีกับนางสนม จึงทราบว่า ทรงเล่นสกาอยู่กับมานพรูปงาม	-
3. กาฬาคำเสด็จมาลอบมองมานพอยู่ที่บ้านประตู่ ทำให้มานพได้พบสบตากับนางเป็นครั้งแรก	3. ขณะที่กาฬาคำเดินอยู่ บังเอิญได้ยินเสียง พิณของคนธรรพ จึงแฝงกายลอบมองผ่าน ผ้าม่าน จนได้พบกับมานพ คนธรรพที่ แอบรักกาฬาคำก็ได้นางเต็มตาเช่นกัน
-	4. พระเจ้าพรหมทัตรับสั่งให้จัดเตรียม พระราชพิธีอภิเษกพระมเหสีฝ่ายขวา (สนมแก้ว) และพระมเหสีฝ่ายซ้าย (กาฬาคำ)
-	5. คนธรรพคู่ออกว่า ครุฑแปลงกายมาเป็น มานพ และเคยบอกให้สนมแก้วทราบไว้ (หมายเหตุ การที่คนธรรพมองออกเช่นนี้ มีต้นเค้ามาจากเหตุการณ์ที่ 9 ในสำนวน เจ้าพระยาพระคลัง (หน))
4. หลังจากมานพลากลับไป พญาครุฑจึงลอบ เข้าไปในปราสาท แล้วชวนกาฬาคำไปอยู่บนวิมาน สิมพลี	6. ขณะที่จัดงานพระราชพิธี พระมเหสี ฝ่ายขวาส่งเกตเห็นว่า มานพกับกาฬาคำพึ่งใจกัน จึงพยายามปูทางให้ทั้งคู่ได้พบกัน เพราะ หวังให้คนธรรพ ฐักรักของตนหลงรักกาฬาคำ ทำให้พญาครุฑมีโอกาสพานางไปยังฉิมพลี (หมายเหตุ ตัวบทใหม่ ใช้คำว่า “ฉิมพลี”)
5. พญาครุฑอุ้มนางกาฬาคำบินไปยังวิมานสิมพลี เมื่อถึงที่หมาย แล้วจึงสมสู่กัน	7. ขณะที่บินไปยังฉิมพลี พญาครุฑสมสู่ กับกาฬาคำกลางอากาศ จนนางหมดสติไป เมื่อฟื้นคืนสติบนวิมาน จึงได้ร่วมเพศกัน อีกครั้ง

เหตุการณ์สำคัญในกาพย์คำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาพย์ข้ามภพ ของนที ศศิวิมล
6. เมื่อพญาครุฑตื่น จึงอุ้มนางเที่ยวชมจักรวาล	-
-	8. พญาครุฑจะลงไปเล่นสกากับพระเจ้า พรหมทัต เพราะถึงเวลานัดหมาย นางกาพย์ จึงเตือนให้ระแวดระวังนาฏกุเวรเอาไว้ (หมายเหตุ ผู้เขียนกำหนดให้เวลาชั่วข้ามวัน ข้ามคืนของหิมพานต์เท่ากับเจ็ดวันเจ็ดคืน ของเมืองมนุษย์)
7. พระเจ้าพรหมทัตรับสั่งให้ค้นหากาพย์	9. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม
8. พระเจ้าพรหมทัตทรงเสียพระทัยอย่างมาก และคร่ำครวญถึงนาง	10. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม
9. ท้าวพรหมทัตทรงปรึกษานาฏกุเวร คนธรรพ์ จึงทูลให้ทราบถึงข้อสงสัย พร้อมกับอาสาแก้กล เพื่อให้ได้นางกลับคืนมา	-
-	11. คนธรรพ์ทูลต่อพระเจ้าพรหมทัตว่า “อย่าได้ทรงวิตกไปเลย” และทูลให้ทราบว่า ถึงเวลานัดหมายเล่นสกากับมานพแล้ว
10. พญาครุฑเวนไตยแปลงกายมาเล่นสกา ณ กรุงพาราณสี หลังจากเวลาผ่านไปเจ็ดวัน	ผู้เขียนได้ย้ายไปเป็นเหตุการณ์ลำดับที่ 8 ในฉบับนิยายออนไลน์
-	12. คนธรรพ์สงสัยว่า ครุฑเป็นผู้ลักกาพย์ไป เพราะได้กลืนนางจากตัวมานพ จึงแสวง ยั่วยุให้มานพขุนเคือง จนต้องขอลากลับไป (หมายเหตุ ข้อสงสัยที่ว่า ครุฑเป็นผู้ลัก นางไปนั้นมีต้นเค้าจากเหตุการณ์ที่ 9 ใน ตัวบทเดิม)

เหตุการณ์สำคัญในกาเกอคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาเกอข้ามภพ ของนที ศศิวิมล
11. หลังจากที่มาจนพลากลับ นาฏกุเวรได้แปลงกาย เป็นไรเผ่งในชนของพญาครุฑไปยังสิมพลี	13. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม
-	14. หลังจากการปะทะคารมกับคนธรรพ์ และคิดถึงคำเตือนของกาเกอ พญาครุฑจึง สงสัยว่า นางเคยมีสัมพันธ์กับคนธรรพ์ มาก่อน ด้วยความหึงหวง ครุฑจึงขึ้นไฉนนาง
-	15. คนธรรพ์คืนร่างเดิม และมีเหตุให้ได้ ร่วมเพศกับนางสกุณี ซึ่งเป็นผู้รับใช้บนวิมาน
12. เมื่อกลับถึงวิมาน พญาครุฑเสพสมพาสกับ กาเกอ ครั้นรุ่งเช้า จึงออกไปเที่ยวเล่นหิมพานต์ ทำให้นาฏกุเวรได้สัมผัสกับนาง	16. นาฏกุเวรรักษาความเจ็บปวดจาก การที่กาเกอเสพสมกับพญาครุฑด้วยมนตร์ ของตน และได้ร่วมเพศกับนาง ขณะที่ครุฑ ออกไปแก้ไขปัญหานั้นนาคกับวิหควิวาทกัน
13. นาฏกุเวรแปลงกายเป็นไร กลับมายังกรุง พาราณสีพร้อมกับพญาครุฑ	17. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม
14. นาฏกุเวรส่งสัญญาณบอกไปให้พระเจ้า พรหมทัตทรงทราบความนัย และมานพลากลับ	-
15. หลังจากมานพลากลับไป คนธรรพ์จึงทูล ความจริง พร้อมกับกลอุบายที่จะทำให้ได้นาง กลับคืนมา	18. เมื่อมาถึงกรุงพาราณสี นาฏกุเวรได้มา เข้าเฝ้าพระเจ้าพรหมทัตเพื่อทูลความจริง และกลอุบายที่จะทำให้ได้ตัวนางกลับคืน
16. นาฏกุเวรขับกลอนเพื่อบอกเป็นนัยต่อมานพ เมื่อได้ฟังแล้ว จึงเกิดความรู้สึกเคืองชุนและ ขอตัวลากลับไป	19. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม แต่ผู้เขียน ได้ปรับเปลี่ยนเนื้อหาของการขับกลอน ให้ตรงกับเหตุการณ์ในตัวบทใหม่ (หมายเหตุ ดูเพิ่มเติมในหัวข้อที่ 7.1.8)

เหตุการณ์สำคัญในกาทีกำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาทีก้ำมภพ ของนที ศศิวิมล
17. พญาครุฑเวนไต่ยกลับมายังสิมพลี และ บริภาษกาทีก	20. พญาครุฑกลัวยังวิมานฉิมพลี แล้วบริภาษนาง และร่วมเสพสมกันเป็น ครั้งสุดท้าย
18. พญาครุฑส่งนางกลับคืนยังกรุงพาวณสี	21. คงเหตุการณ์ตามตัวบทเดิม
19. พระเจ้าพรหมทัตบริภาษกาทีก และรับสั่งให้ ลงโทษนางด้วยการลอยแพ	22. ท้าวพรหมทัตทรงเสียพระทัยมาก เมื่อกาทีกถูกนำไปลอยแพตามพิธีเสี่ยงทาย ว่า ถ้านางมีบุญ เมื่อผ่านไปเจ็ดวันเจ็ดคืน เทพจะพา กลับเข้าฝั่ง แล้วนางจึงจะพ้น มลทิน

ตารางที่ 2

แสดงการเปรียบเทียบเหตุการณ์สำคัญในกาทีกำกลอนของโชติ มณีรัตน์ และนิยายออนไลน์เรื่อง
ลิขิตปรารถนา กาทีก้ำมภพ ของนที ศศิวิมล¹⁰

เหตุการณ์สำคัญในกาทีกำกลอน ของโชติ มณีรัตน์ ¹¹	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาทีก้ำมภพ ของนที ศศิวิมล ¹²
1. ในขณะที่นางอยู่บนแพ ได้ครวญคะนึ่งถึง ความหลัง	1. นางนั่งทอดถอนใจอยู่บนแพ และรู้สึก ทรมานกาย จนไม่อยากเป็นกาทีกต่อไป

¹⁰ หมายเหตุ เหตุการณ์ลำดับสุดท้ายในฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) คือ การลงโทษนางกาทีกด้วยการลอยแพ ส่วนฉบับที่แต่งต่อจากความเดิมโดยโชติ มณีรัตน์ เริ่มต้นด้วยเหตุการณ์ที่นางอยู่บนแพแล้ว จึงได้แต่รำพึงถึงความหลัง ซึ่งนับเป็นการเล่าเรื่องย่อของฉบับเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ตั้งแต่การเป็นมเหสีของท้าวพรหมทัต การสมสู่กับครุฑและคนธรรพ์ ถึงการลอยแพ แต่ได้เพิ่มรายละเอียดบางอย่าง อาทิ กำเนิดของกาทีก

¹¹ จาก กาทีก (สามโวหาร), โดย พระคลัง (หน), เจ้าพระยา และคณะ (2505, น. 48-68)

¹² จาก ลิขิตปรารถนา-กาทีก้ำมภพ, โดย นที ศศิวิมล (2564)

เหตุการณ์สำคัญในกาเกอคำกลอน ของโชติ มณีนรัตน์	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาเกอข้ามภพ ของนที ศศิวิมล
2. นายสำเภาได้ช่วยเหลือนางกาเกอ จากนั้น จึงรับไว้เป็นคู่เขยและร่วมเพศกับนาง	2. นายสำเภาช่วยเหลือกาเกอไว้ แล้วรู้สึก ชื่นชมและรักใคร่ นาง จึงขอให้มาเป็น คู่หยินของตน ทั้งคู่ร่วมสังวาสกัน จากนั้น นายสำเภาก็ได้ขอให้ “นางดี” วาดภาพ ขณะที่ร่วมเพศกันไว้บนไฟ
3. วันหนึ่ง นายสำเภาสั่งให้จอดเรือเพื่อเข้าไป บวงสรวงศาลเทพารักษ์บนเนินผา หลังจากนั้น จึงนอนพักผ่อนใต้ร่มโพธิ์ เมื่อนายโจรป่าผ่านมา เห็น จึงลักตัวนางไปเป็นคู่เขย	3. มหาโจรสลัดมาน และพวกโจรสลัดมา ปล้นเรือของนายสำเภา เมื่อนายโจรเห็นไฟ ที่นางดีแอบวาดภาพกาเกอไว้ จึงนำตัวนาง ไปเป็นคู่เขยของตนด้วย
4. นายโจรป่าเสพสมกับนางกาเกอ	4. มหาโจรสลัดมานขึ้นใจนางกาเกอ
5. พวกลูกสมุนไม่พอใจที่นายโจรได้เขยชมนาง เพียงผู้เดียว จึงลักฮือเข้าไปสังหารนายโจร เป็นเหตุให้กาเกอต้องหนีเข้าไปในป่า	5. ชินแสหวาง ผู้ทำงานบนเรือของนายสำเภา ที่ถูกดื้อนขึ้นเรือโจรสลัด ได้คิดอุบายจนทำให้ กาเกอหนีออกจากเรือได้สำเร็จ และมหาโจร ก็ถูกพวกลูกสมุนฆ่าในที่สด
6. เมื่อทำวทดวงศ์แห่งเมืองอโยธยาสีหรือ อีกชื่อหนึ่ง คือ เมืองไพสว ได้พบกาเกอเข้า จึงรับมาเป็นนมเหล้า	6. เรือของนางถูกพัดมาเกยฝั่ง นางจึงรีบ ไปพรางตนในป่า ทำวทดวงศ์แห่งเมือง ไพสวาสีจึงเข้ามาช่วยไว้ ไม่นานนัก ไฟที่ นางดีเคยวาดกาเกอไว้ได้ลอยมายังเมือง แม้จะมีคำครหา แต่ทำวทดวงศ์ก็ได้อภิเษก สมรสกับนางกาเกอ (หมายเหตุ ในฉบับ นิยายออนไลน์ ใช้ชื่อเมืองว่า “ไพสวาสี”)
-	7. ทำวทดวงศ์ร่วมเพศกับนางกาเกอ

เหตุการณ์สำคัญในกาเกีคำกลอน ของโชติ มณีรัตน์	เหตุการณ์สำคัญในนิยายออนไลน์เรื่อง ลิขิตปรารถนา กาเกีข้ามภพ ของนที ศศิวิมล
7. ต่อมาเมื่อพระเจ้าพรหมทัตสวรรคต นาฏกุเวร จึงได้ขึ้นครองกรุงพาราณสีแทน โดยมีพระนาม ว่า “บรมพรหมทัต”	8. เมื่อพระเจ้าพรหมทัตสวรรคต พระนาง รัตนมณี (สนมแก้ว ผู้เป็นคู่รักของคนธรรพ์) อ้างว่า ก่อนพระองค์สวรรคตมีพระบัญชา ให้นาฏกุเวรขึ้นครองเมืองแทน โดยมี พระนามว่า “พระเจ้านาฏกุเวร” จากนั้น พระนางรัตนมณีก็ได้เป็นอัครมเหสีของ นาฏกุเวร
-	9. ครรภ์ของพระนางรัตนมณีเป็นพิษ จนสิ้นพระชนม์ไป พระเจ้านาฏกุเวรจึงได้ แต่งตั้งพระมเหสีพระองค์ใหม่ขึ้นมาแทน
8. เมื่อหวนคิดถึงกาเกี คนธรรพ์ตรัสถามเสนาว่า รู้ข่าวนางบ้างหรือไม่ จึงทงทราบที่อยู่ของนาง	10. พระเจ้านาฏกุเวรรับสั่งให้สืบหาตัว นางกาเกี
9. เมื่อนาฏกุเวรทงทราบข่าวของกาเกี จึงรับสั่ง ให้ส่งสาส์นไปขอรับตัวนางคืน แต่ทว่าทศวงศ์ ไม่ยินยอมตอบตกลง จึงเกิดการรบราฆ่าฟันกัน	11. เมื่อนาฏกุเวรทงทราบข่าวกาเกี จึงยกทัพ ไปบุกเมืองไพศาลี เพื่อชิงนาง จากนั้น ท้าวทศวงศ์จึงรับสั่งให้กาเกีหลบหนีไป
10. คนธรรพ์ชนะศึก จึงได้ครองนาง (หมายเหตุ ผู้เขียนนำเหตุการณ์ในฉบับโชติ มณีรัตน์ มาปรับใช้ ถึงเพียงแค่เหตุการณ์นี้เท่านั้น ¹³)	12. คนธรรพ์เป็นฝ่ายชนะ แต่ผู้เขียนได้ ขยายความใหม่จากเนื้อเรื่องในฉบับเดิม ซึ่งจะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

จากทั้งสองตารางข้างต้น แสดงให้เห็นว่า มีการหยิบยกเหตุการณ์ต่าง ๆ จาก
ตัวบทเดิมมาปรับใช้ในฉบับใหม่ ดังนี้

¹³ เหตุการณ์สำคัญหลังจากนี้ในฉบับโชติ มณีรัตน์ คือ เมื่อชนะศึก คนธรรพ์ได้พากากีกลับไปยัง
กรุงพาราณสี แล้วครองรักกัน และครองเมืองด้วยความผาสุก (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา และคณะ, 2505,
น. 64-69)

การคงเหตุการณ์ จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 1 ครุฑแปลงกายมาเล่นสกา เหตุการณ์ที่ 7 ท้าวพรหมหัตถ์รับสั่งให้ค้นหาหากี่ เหตุการณ์ที่ 8 ท้าวพรหมหัตถ์ครวญถึงนาง เหตุการณ์ที่ 11 คนธรรพ์แฝงตนไปกับครุฑ เหตุการณ์ที่ 13 คนธรรพ์แฝงตนกลับมาอยู่กับครุฑ เหตุการณ์ที่ 16 การขับกลอนของคนธรรพ์ และ เหตุการณ์ที่ 18 ครุฑส่งนางคืน การคงเดิมเช่นนี้ ทำให้สามารถดำเนินเรื่องได้ตามเส้นเรื่องหลักของตัวบทเดิม อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของตัวบทใหม่

การลดทอนเหตุการณ์ จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 2 กากีตรัสถามถึงพระสวามี เหตุการณ์ที่ 6 ครุฑอุ้มกากีเที่ยวชมจักรวาล เหตุการณ์ที่ 9 ท้าวพรหมหัตถ์ทรงปรึกษานาฏกุเวร คนธรรพ์จึงทูลให้ทรงทราบถึงข้อสงสัยและอาสาแก้แค้น และเหตุการณ์ที่ 14 การบอกใบ้ของคนธรรพ์ และการลากลับของมานพ ผู้เขียนใช้วิธีการลดทอน เพื่อให้สามารถดำเนินเรื่องได้อย่างกระชับ และสอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร รวมทั้งเหตุการณ์ในตัวบทใหม่

การปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเหตุการณ์ จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 3 กากีพบสบตากับมานพเป็นครั้งแรก เหตุการณ์ที่ 4 ครุฑชวนกากีไปยังสิมพลี เหตุการณ์ที่ 5 ครุฑอุ้มกากีบินไปยังสิมพลี เหตุการณ์ที่ 12 ครุฑออกไปจากวิมาน ทำให้นาฏกุเวรได้สัมผัสกับกากี เหตุการณ์ที่ 15 นาฏกุเวรทูลความจริง และอุบายต่อพระเจ้าพรหมหัตถ์ เหตุการณ์ที่ 17 ครุฑบริภาษกากี และ เหตุการณ์ที่ 19 พระเจ้าพรหมหัตถ์บริภาษกากี และนางถูกนำไปลอยแพ

ส่วนการปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเหตุการณ์ จากสำนวนโชติ มณีรัตน์ ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 1 กากีอยู่บนแพ เหตุการณ์ที่ 2 นายสำเภาช่วยกากี และรับไว้เป็นคู่ชเย เหตุการณ์ที่ 3 นายโจรนำตัวกากีไปเป็นคู่ชเย เหตุการณ์ที่ 4 นายโจรและกากีร่วมเพศกัน เหตุการณ์ที่ 5 นายโจรถูกสังหาร และกากีหนีไป เหตุการณ์ที่ 6 ท้าวทศวงศ์รับนางกากีเป็นมเหสี เหตุการณ์ที่ 7 คนธรรพ์ครองเมืองแทนท้าวพรหมหัตถ์

ที่สวรรคตไป เหตุการณ์ที่ 8 คนธรรพ์ต้องการทราบข่าวของกากี เหตุการณ์ที่ 9 คนธรรพ์ทำศึกกับท้าวทศวงศ์ และเหตุการณ์ที่ 10 คนธรรพ์ชนะศึก

ผู้เขียนปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเหตุการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครและเหตุการณ์อื่น ๆ ในฉบับใหม่ อีกทั้งยังทำให้ฉากการร่วมเพศมีมิติที่หลากหลาย และเข้มข้นตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวละคร โดยเฉพาะฉากที่ครุฑผสมสุกับกากีกลางอากาศ การสร้างตัวละครครุฑที่มีพลังกำลังเหนืมนุชย์ให้สามารถร่วมอภิมรณกับหญิงสาวได้แม้ในยามที่กำลังบินไปยังวิมาน จึงแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานจากอิโรติกที่น่าตื่นตาตื่นใจเข้ากับการใช้ตัวละคร และฉากที่เหนือจริงตามแนวแฟนตาซีได้อย่างกลมกลืน

การเพิ่มเหตุการณ์ในฉบับใหม่ จากตารางที่ 1 (สำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน)) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 1 กากีเรียนรู้ตำราครองเรือน จนทำให้ท้าวพรหมหัตถ์ทรงพอพระทัย เหตุการณ์ที่ 4 การจัดเตรียมพระราชพิธีอภิเษกสมรส เหตุการณ์ที่ 5 คนธรรพ์บอกให้สนมแก้วรู้ว่า มานพเป็นครุฑ เหตุการณ์ที่ 11 คนธรรพ์ทูลให้ท้าวพรหมหัตถ์ทรงคลายกังวล และทูลเชิญไปเล่นสกา เหตุการณ์ที่ 12 คนธรรพ์สงสัยครุฑว่า ลักกากีไป จึงยั่วยุให้เคื่องขุนจันต้องขอลากลับ เหตุการณ์ที่ 14 ครุฑสงสัยว่า กากีเคยมีสัมพันธ์กับคนธรรพ์ และพญาครุฑขึ้นใจนาง และเหตุการณ์ที่ 15 คนธรรพ์เสพสมกับนางสกุณี

ส่วนการเพิ่มเหตุการณ์ในฉบับใหม่ จากตารางที่ 2 (สำนวนโชติ มณีรัตน์) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ 7 ท้าวทศวงศ์เสพสังวาสกับกากี และเหตุการณ์ที่ 9 พระนางรัตนมณีนลินพระชนม์ และการแต่งตั้งพระมเหสีพระองค์ใหม่

ผู้เขียนเพิ่มเหตุการณ์ข้างต้น เพื่อขบเน้นให้เห็นถึงลักษณะและการกระทำของตัวละคร อันเป็นมูลเหตุที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ในลำดับต่อ ๆ มา ทั้งยังสร้างเหตุการณ์ให้สัมพันธ์กับปมของเรื่อง โดยเฉพาะเหตุการณ์ที่ทำให้เห็นความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างคนธรรพ์กับนางสกุณี พระนางรัตนมณี และพระมเหสีพระองค์ใหม่ ซึ่งมีจุด

ร่วมกัน คือ กรรมของแตละนางเป็นพิษจากการร่วมเพศต่างสายพันธุ์ แต่ก็มีเหตุให้นางสกุณีสามารถคลอดบุตรได้ โดยที่บุตรของนางนี้เอง ได้มีบทบาทต่อการดำเนินเรื่องในช่วงท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังเพิ่มเหตุการณ์ที่มีการร่วมสมสู่กันอีกด้วย เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศของกากีกับตัวละครชายแต่ละตัวอย่างเด่นชัด

การย้ายลำดับของเหตุการณ์ ผู้เขียนย้ายเหตุการณ์ที่ 10 ครุฑมาเล่นสกา เมื่อถึงเวลานัดหมาย จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ไปเป็นเหตุการณ์ลำดับที่ 8 ในตัวบทใหม่ วิธีการเช่นนี้เป็นไปเพื่อขบขันข้อสงสัยของคณรรพที่ว่า ครุฑเป็นผู้ลักกาก็ไป ให้ความหนักแน่นยิ่งขึ้น เนื่องจากในตัวบทเดิม คณรรพตั้งข้อสงสัยดังกล่าวโดยทันทีหลังจากการเล่นสการั้งก่อน ส่วนในตัวบทใหม่ แม้คณรรพจะทราบว่าเป็นครุฑที่แปลงกายมาแล้ว แต่ยังไม่ได้ลงความเห็นว่าเป็นใครคือผู้ลักตัวนางไป กระทั่งได้เบาะแสจากกลิ่นของนางที่ติดกายมานพมา จึงได้แปลงกายเป็นไร ติดตามพญาครุฑไปเพื่อพิสูจน์ข้อสงสัยของตน

กล่าวโดยสรุป การใช้วิธีการต่าง ๆ ข้างต้น เป็นการทำให้เหตุการณ์ในเรื่องสอดคล้องกันกับลักษณะและการกระทำของตัวละคร ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครในตัวบทใหม่ อันส่งผลให้สามารถดำเนินเรื่องได้อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยยังคงรักษาเส้นเรื่องหลักของตัวบทเดิมเอาไว้ ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้เขียนไม่ได้ลดทอนเหตุการณ์ที่มีการร่วมเพศกัน หากแต่ยังเพิ่ม และปรับเปลี่ยนรายละเอียดของเหตุการณ์ในลักษณะดังกล่าวให้มีความเข้มข้นและมีสีสันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะสำคัญของนิยายแนวอีโรติกแฟนตาซี

7.1.3 การนำเนื้อเรื่องในตัวบทเดิมมาขยายความใหม่ด้วยจินตนาการของผู้เขียน

ในฉบับนิยายออนไลน์ นที ศศิวิมล เปิดเรื่องด้วยเหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน แล้วจึงสร้างเหตุการณ์ให้ตัวละครเอกหญิง “สีฝุ่น” ต้องหลุดเข้าไปในภพแห่งนิทาน

และจำต้องรับบทกวี แล้วดำเนินไปตามเส้นเรื่องหลักของตัวบทเดิม โดยนำเนื้อเรื่องของกาคำกลอน สำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และสำนวนโชติ มณีรตัน มาเชื่อมร้อยกัน แม้ระหว่างการดำเนินเรื่องนั้น จะมีเหตุการณ์ที่สับสนรู้สึกถึงการกลับไปยังโลกปัจจุบันอยู่เป็นระยะก็ตาม แต่เธอก็ยังคงเดินตามเส้นเรื่องหลักของวรรณคดีต่อไป จนถึงเหตุการณ์การสู้รบกันระหว่างท้าวทศวงศ์และนางอุเวรในสำนวนโชติ มณีรตัน ส่วนเหตุการณ์หลังจากที่นางอุเวรเป็นฝ่ายชนะนั้น ผู้เขียนได้ขยายความจากเนื้อเรื่องเดิมออกไปว่า หลังจากที่ท้าวทศวงศ์รับสั่งให้กาคืนหนีออกจากเมือง นางเดินทางไปจนถึงชายป่าแห่งหนึ่ง แล้วคิดที่จะฆ่าตัวตายเพราะคาดว่าเป็นทางออกจากรั้วนิทาน แต่หมอกาฟักซี่เข้ามาช่วยไว้ จากนั้น นางจึงอาศัยอยู่ร่วมกันกับหมอ ณ อาศรมที่ตั้งอยู่ในป่ารอยต่อของเมืองมนุษย์และหิมพานต์ ต่อมากากิทราบข่าวว่านางอุเวรเป็นฝ่ายชนะ และท้าวทศวงศ์กับเจ้าหญิงนั้นหาเทวีสิ้นพระชนม์แล้ว นางจึงคิดที่จะฆ่าตัวตายด้วยหวังใจจะกลับไปยังโลกปัจจุบัน แต่หมอกิเข้ามาช่วยไว้ได้อีกครั้ง ในครั้งนี้เอง หมอกิได้แสดงให้เห็นกาคิประจักษ์ถึงความรักแท้ที่ตนมีต่อนางด้วยการทำให้ลูกตาทั้งสองข้างบอดลง เป็นเหตุให้นางรู้สึกผิด และพยายามค้นหาทางรักษาจากตำรายา วันหนึ่ง จึงมีเหตุให้ทั้งคู่ร่วมเพศกัน ต่อมากากิตัดสินใจสละดวงตาข้างหนึ่งเพื่อให้ดวงตาข้างหนึ่งของหมอกลับมามองเห็นได้ จากนั้นไม่นานนัก กากิก็ตั้งครุฑ เมื่อพระเจ้านางอุเวรทราบข่าวว่านางอยู่ที่อาศรม จึงนำทหารบุกเข้ามา ครั้นทรงทราบความจริงและเห็นร่างกาคิเสื่อมโทรมลง ทำให้รู้สึกผิดหวังและกริ้วโกรธยิ่ง จึงรับสั่งให้ฆ่าหมอและนาง แต่หมอใช้ร่างของตนรับลูกธนูแทนนาง เมื่อข่าวของนางทราบไปถึงท้าวเวไนยที่กำลังรู้สึกผิดต่อการกระทำของตนในอดีต จึงรับสั่งให้วิหคเทวะ ผู้เป็นลูกของนางสุกนิกับนางอุเวร นำผลทิพย์พันปีไปให้นางเพื่อรักษาอาการครุฑเป็นพิษ แต่นางเลือกที่จะมอบผลทิพย์ให้หมอดื่มนกแทน นางจึงต้องสิ้นชีวิตลงทำให้สับสนกลับคืนมาสู่โลกปัจจุบัน พร้อมกับมีโอกาสสานสัมพันธ์กันกับหมอนกดำ ซึ่งเป็นหมอที่รักษาเธอในโลกปัจจุบัน และเคยเป็นหมอกาฟักซี่ในภพแห่งนิทานด้วย (นที ศศิวิมล, 2564)

เมื่อพิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมด โดยส่วนใหญ่ ตัวละครชายมักขึ้นใจจากก๊ากี้ด้วยการใช้พลังกำลังและอำนาจที่เหนือกว่า แต่เป็นที่น่าสนใจว่า การนำเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมมาขยายความใหม่นั้น ทำให้นักได้พบกับรักแท้ที่ต่างฝ่ายต่างยอมเสียสละเพื่อกันและกัน และเชื่อมโยงไปสู่การสานสัมพันธ์ในโลกปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้ มิติความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับชายในตัวบทใหม่ จึงมีความเข้มข้นและหลากหลายยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

7.1.4 การสร้างตัวละคร

ในการสร้างสรรค์ตัวละครนั้น ผู้เขียนได้หยิบยกตัวละครจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ พร้อมกับสร้างตัวละครขึ้นใหม่ ดังนี้

1) การนำตัวละครจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ในตัวบทใหม่

ผู้เขียนนำตัวละครเดิมทั้งจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และสำนวนโชติ มณีรตัน มาปรับใช้ในตัวบทใหม่ โดยเชื่อมโยงบุคลิกลักษณะของตัวละครในโลกปัจจุบันเข้ากับตัวละครเดิม หรือสร้างบุคลิกลักษณะใหม่ให้กับตัวละครเดิม ดังเช่น

นางกาก็

ผู้เขียนยังคงสืบทอดลักษณะของ “กลิ่นกายหอมหวานติดกายบุรุษที่แตะต้องตัวนางไปอีกเจ็ดวันเจ็ดคืนแน่แล้ว” (นที ศศิวิมล, 2564) มาจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) และกำเนิดของนางที่ว่า “กำเนิดในดอกบัว พระฤาษีเก็บเอามาเลี้ยง” (นที ศศิวิมล, 2564) มาจากสำนวนโชติ มณีรตัน แต่ได้นำความจากตัวบทเดิมที่พระดาบสชุบเลี้ยงนางจนเจริญวัย แล้วทำพรหมทนต์จึงเสด็จมาขอไปเป็นมเหสี (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา และคณะ, 2505, น. 49) มาปรับใหม่ให้พระองค์ทรงขนานนามชุบเลี้ยงตั้งแต่เป็นทารก เมื่อเติบโตเป็นเด็กสาว จึงจะแต่งตั้งให้เป็นมเหสีเพื่อขบขันให้เห็นถึงความปรารถนาของพระองค์ที่มีต่อนาง และสื่อต่อพัฒนาการของตัวละคร “กาก็” ที่รับบทโดย “สีฝุ่น” หญิงสาวที่ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน ทำให้ “สนมแก้ว” และ “นางกำนัล” ต้องสอน “ตำราครองเรือน” ให้แก่นาง ส่งผลให้นาง

มีประสบการณ์และความรู้เรื่องเพศมากขึ้นตามลำดับ การสร้างตัวละครลักษณะเช่นนี้ จึงเอื้อต่อการบรรยายฉากอิโรติกที่มีการสาธิตท่วงท่าอันจะทำให้การร่วมอภิรมย์เป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสร้างให้กาก็เป็นครึ่งมนุษย์ครึ่งอัปสร เพื่อเชื่อมโยงไปสู่จุดวิกฤติของปมที่ 2 คือ นางสิ้นชีพลง เพราะการตั้งครุภรรยาของมนุษย์กับธิดาสวรรค์ ทำให้ครุภรรยาของนางเกิดเป็นพิษ จากลักษณะดังกล่าว จึงนับเป็นการทำให้ตัวละครกาก็มีลักษณะเหนือจริงตามแนวนวนตาชีด้วย

ส่วนความรู้สึกนึกคิดของกาก็ั้น ผู้เขียนนำความรู้สึกนึกคิดของสีฝุ่น ซึ่งเป็นหญิงสาวในโลกปัจจุบันมาสวมใส่โดยตรง ทำให้กาก็รู้ลำดับความเป็นไปของเรื่อง เพราะสีฝุ่นได้รับมอบหมายให้อ่านบทประพันธ์เรื่อง “กาก็” เพื่อเขียน “คอลัมน์วิเคราะห์บทบาทของผู้หญิงในวรรณคดี” แม้ใน “เวอร์ชันนี้ยังอ่านไม่จบ” ก็ตาม (นที ศศิวิมล, 2564) สีฝุ่นในร่างกาก็จึงสามารถคิดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ตนดำเนินไปตามเส้นเรื่องหลักได้ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มองตัวละคร และเหตุการณ์ในภาพแห่งนิทานผ่านโลกทัศน์ของตนในฐานะคนในสังคมร่วมสมัยด้วย

พระเจ้าพรหมทัต

ในฉบับบทนิยายออนไลน์ ผู้เขียนได้นำตัวละคร “พระเจ้าพรหมทัต” เจ้ากรุงพาราณสีจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ โดยสร้างให้มีลักษณะภายนอกเหมือนกับ “คุณเปี้ยก” เจ้านายวัยกลางคนของสีฝุ่น แต่ไม่ได้นำความรู้สึกนึกคิดของตัวละครเจ้านายมาสวมใส่แต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสร้างให้พระเจ้าพรหมทัตทรงอยู่ในวัยชรา มีอาการล่อปากอ้าวหรือหลังเร็ว¹⁴ เพื่อขบขันให้เห็นปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาของสีฝุ่นในร่างกาก็ โดยเธอได้นำทฤษฎีทางจิตวิทยาและวิชาที่

¹⁴ อนึ่ง ในตัวบทใหม่ ผู้เขียนได้สร้างให้พระเจ้าพรหมทัตเป็นหมัน ครุภรรยาของพระมเหสีฝ่ายขวาหรือพระสนมแก้วจึงเกิดจากความสัมพันธ์เชิงคู่สวาระหว่างนางกับคนธรรพ์ ลักษณะเช่นนี้ ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครแต่ละตัวอย่างเด่นชัดมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้เรื่องราวดำเนินไปได้อย่างเข้มข้นอีกด้วย

สนมแก้วสอนให้มาปรับใช้ และได้รับความร่วมมือจาก “นางกำนัลไฉนงาม” จนสามารถทำให้พระองค์ทรงพอพระทัย และผ่านอุปสรรคเหล่านี้ไปได้ในที่สุด

พญาครุฑเวนไตย

ตัวละคร “พญาครุฑเวนไตย” ผู้สืบทอด ฦ วิมานฉิมพลี มีฤทธิ์และพลังกำลังมาก ซึ่งแปลงกายเป็นมานพรูปงามมาเล่นสกากับท้าวพรหมหัตถ์นั้น มีต้นเค้ามาจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) แต่ผู้เขียนสร้างให้ตัวละครนี้มีหน้าตาเหมือนกับ “พินภ” เพื่อนร่วมงานที่สี่ผู้ตกหลุมรัก โดยที่ไม่ได้นำความรู้สึกนึกคิดของตัวละครพินภมาผสมใส่แต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสร้างให้ตัวละครตัวนี้เป็นผู้จัดการกิจการในฐานะ “เจ้าเวหาแห่งหิมพานต์” อีกด้วย

นาฏกเวร

ผู้เขียนยังคงสืบทอดลักษณะของตัวละคร “นาฏกเวร” มาจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) กล่าวคือ เป็นคนธรรพ์ ผู้มีหน้าที่บรรเลงดนตรีขับกล่อมถวายองค์ท้าวพรหมหัตถ์ และทำตามรับสั่งของพระองค์ในการตามหากากี นอกจากนี้ คนธรรพ์จะสามารถแปลงกายเป็นไร่อง่ไปกับครุฑตามตัวบทเดิมแล้ว ยังมีมนตร์คาถาที่ช่วยรักษาอาการบาดเจ็บของกากี และมี “มนตร์พิศวาสัจจัง” เพื่อให้หญิงสาวทำตามความต้องการของตน อีกทั้งผู้เขียนยังสร้างให้คนธรรพ์เป็นมนุษย์กึ่งเทพ ผู้เฉลียวฉลาด เจ้าชู้ และชำนาญในกลเกม จึงมีความสัมพันธ์ทั้งกับกากี สนมแก้ว นางสกุณี และพระมเหสีองค์ใหม่ ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ส่งผลต่อการดำเนินเรื่องด้วย

อนึ่ง ผู้เขียนอธิบายว่า นาฏกเวรแอบรักกากีมาโดยตลอด¹⁵ เพื่อขบขันให้เห็นถึงความปรารถนาที่มีต่อนาง และทำให้บทบาทของตัวละครที่สืบทอดมาจากสำนวน

¹⁵ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้เขียนอาจนำคำกล่าวของคนธรรพ์กับกากีบนวิมานฉิมพลีที่ว่า “...พี่ไซ้สวาทเจ้าทุกพรางาย...จึงยลพักตร์อัคนเรศสุดาดี พี่ก็มีโฉมหน้าเสน่ห์น้อง...” จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) มาปรับใช้ในการสร้างลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว

โชติ มณีรรัตน์ เเด่นชัดยิ่งขึ้น คือ หลังจากที่พระเจ้าพรหมทัตสวรรคต คนอรรพ์ได้ขึ้นเป็นผู้ครองเมืองแทน และต้องการนำตัวกากีมาเป็นมเหสีของตนเอง

ท้าวทศวงศ์

“ท้าวทศวงศ์” ผู้มีกากีเป็นมเหสี เป็นตัวละครที่สืบทอดมาจากสำนวนโชติ มณีรรัตน์ ผู้เขียนสร้างให้พระองค์มีหน้าตาเหมือนกับ “พีทศ” เพื่อนร่วมงานที่หลงรักสีฝุ่น โดยที่บทบาทของพระองค์ได้ถูกสร้างสรรคให้สัมพันธ์กับบทบาทของพีทศในการเป็นผู้ช่วยเหลือสีฝุ่นด้วย

นายสำเภา

ผู้เขียนหยิบยกตัวละคร “นายสำเภา” ผู้มีกากีเป็นคู่หมั้นมาจากสำนวนโชติ มณีรรัตน์ แต่ได้สร้างให้นายสำเภาเป็นหนุ่มโสดชาวจีนนามว่า “เงินอี้เฟิง” บุตรคนโตของเศรษฐี ผู้มีผิวขาว สูงเพรียว มีจิตใจเมตตา สุภาพ อ่อนโยน และขี้เล่น ด้วยเหตุนี้ความสัมพันธ์ระหว่างกากีกับนายสำเภาในฉบับใหม่ จึงเป็นลักษณะของคู่ตอนที่ เป็นมิตรไม่ตรีต่อกัน

หัวหน้าโจร

“หัวหน้าโจร” เป็นตัวละครที่สืบทอดมาจากสำนวนโชติ มณีรรัตน์ แต่ผู้เขียนนำมาสร้างใหม่โดยให้ชื่อว่า “มหาโจรสลัดยमान” ซึ่งเป็นโจรสลัดที่เข้าไปปล้นเรือของเงินอี้เฟิง จึงได้ตัวกากีมา แล้วใช้พละกำลังย่ำยีนาง ต่ไปจากตัวบทเดิมที่เป็นนายโจรป่าผู้ลักพาตัวนางกากีจากนายสำเภาไปเป็นคู่หมั้นของตน

2) การสร้างตัวละครใหม่

นที ศศิวิมล ได้สร้างตัวละครขึ้นใหม่ให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่สืบทอดมาจากวรรณคดีหลายตัว ดังเช่น “นันทาเทวี” พระชนิษฐาของท้าวทศวงศ์ ซึ่งมีหน้าตาเหมือนกับ “แดงกวา” เพื่อนรักที่คอยช่วยเหลือสีฝุ่น, “พระสนมแก้ว” เป็นสนมเอกผู้ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้กับกากี ภายหลังมีสถานะเป็น “พระมเหสีรัตนมณี” ของพระเจ้าพรหมทัต แต่นางมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับนาฏกุเวร จึงได้เป็นอัครมเหสีของ

“พระเจ้านาญญูเวร” ในเวลาต่อมาด้วย และ “นางสกุณี” ผู้ทำหน้าที่รับใช้บนวิมานฉิมพลี และเป็นคู่เซยของคนธรรพ์ ซึ่งได้ให้กำเนิด “วิหคเทวะ” เป็นต้น

เห็นได้ว่า ผู้เขียนหยิบยกตัวละครจากตัวบทเดิมมาสืบสรรค์ได้อย่างน่าสนใจ ซึ่งมีทั้งการสืบทอดลักษณะของตัวละครมาโดยตรง การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะของตัวละคร และการสร้างลักษณะใหม่ให้กับตัวละครเดิม โดยเฉพาะการเชื่อมโยงบุคลิกลักษณะ หรือความรู้สึกนึกคิดของตัวละครในโลกปัจจุบันเข้ากับตัวละครเดิม นอกจากนี้ ยังสร้างตัวละครใหม่อีกหลายตัว ซึ่งมีทั้งตัวละครในโลกปัจจุบัน และตัวละครที่สร้างขึ้นใหม่ให้สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่สืบสรรค์มาจากวรรณคดีไทยแต่อดีต

7.1.5 การหยิบยกจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ในตัวบทใหม่

สำหรับการสรรค์สร้างฉากในฉบับนิยายออนไลน์นั้น ผู้เขียนได้นำฉากที่มีอยู่เดิมในวรรณคดีเรื่อง “กากี” มาสืบทอด เพิ่มรายละเอียด และสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ดังนี้

1) การนำฉากเดิมมาสืบทอด และเพิ่มรายละเอียดในตัวบทใหม่

ในการสร้างฉากลักษณะเช่นนี้ ดังเช่น การนำฉากวิมานฉิมพลี อันเป็นที่อยู่ของพญาครุฑเวไนยจากตัวบทเดิม ดังความว่า “ปางนั้นยังมีครุฑราช สุริยชาติล้ำสกุณปัฏษา สถิตสถานพิมานรัตนรมยา ยอดมหาพฤกษาสิมพลี ในเชิงเขาเมรุราชบรรพต ปรากฏด้วยกำลังปักชี” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) มาสืบทอดในตัวบทใหม่ และเพิ่มรายละเอียดของสภาพอากาศบนวิมานฉิมพลีด้วย ดังความว่า “อยู่บนวิมานฉิมพลีของท้าวเวไนย ยอดต้นสมิพลีใหญ่ เชิงเขาเมรุราชเจ้าคะ ที่นี้อบอุ่น แนนหนาแน่นคงแลลมพัดเย็นสบาย” (นที ศศิวิมล, 2564) นอกจากนี้ ตัวบทเดิมยังกล่าวถึงฉากของห้องภายในวิมานไว้ว่า “ถึงสมิพลีวันวิมานทอง เข้าสู่ห้องวิเชียรรัตน์ เรืองฉาย วางอนงค์ลงบนแท่นพรรณราย ก็กลายเพศจากครุฑเป็นเทวัญ” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) ส่วนในตัวบทใหม่ยังคงมีการหยิบยกฉากห้องดังกล่าวมาปรับใช้ โดยพรรณนาถึงความวิจิตรของห้องอย่างละเอียด ดังความว่า “คล้ายห้องสีข้าววัสดุพื้นผิวเป็นเหลี่ยมลายสีรุ้งแวววามคล้ายเปลือกหอยทรงกลมใหญ่ไม่มีเหลี่ยมมุม

ครึ่งหนึ่งโปร่งแสง มีแสงสว่างเรืองรองส่องผ่านม่านผ้าทอสีเขียวใบตองอ่อนมาจากด้านนอก” (นที ศศิวิมล, 2564)

ทั้งนี้ ฉากวิมานฉิมพลี ยังนับว่าเป็นฉากที่มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการร่วมรสสวาทระหว่างตัวละครหลัก เมื่อพิจารณาการพรรณนาฉากร่วมรักในดวับทใหม่แล้วพบว่า มิได้ดำเนินตามขนบการสร้างบทอัศจรรย์ดังในดวับทเดิม¹⁶ แต่จะพรรณนาฉากการมีเพศสัมพันธ์อย่างเปิดเผย ดังความว่า “ร่างกำยำล่ำสันคร่อมทับแนบเนื้ออีกครั้ง ผิวเนื้อร้อนร่ำสาบกายบุรุษไชยคูล่งไปทั่วบริเวณ ใบหน้าของเขาแดงก่ำเมื่อท่อนเนื้ออวบหนาแข็งเหมือนแท่งไม้บดเบียดที่หน้าขาอ่อนนุ่มของร่างอรรชรอ่อนระทวยในอ้อมกอด” (นที ศศิวิมล, 2564) การพรรณนาลักษณะเช่นนี้ จึงถือเป็นการนำฉากที่มีอยู่เดิมมาสร้างใหม่ให้สอดคล้องกับลักษณะนิยายอีโรติก แม้จะเป็นการพรรณนาอย่างโจ่งแจ้ง แต่ผู้เขียนก็สามารถปรุงแต่งถ้อยคำได้อย่างไพเราะ และก่อให้เกิดจินตภาพอันแจ่มชัด

2) การหยิบยืมฉากที่มีอยู่ในดวับทเดิมมาสร้างสรรค์ใหม่

ผู้เขียนนำฉากภายในวังของพระเจ้าพรหมมัทธ อันเป็นฉากช่วงก่อนที่ครุฑจะพากาไปยังวิมานฉิมพลีมาสร้างใหม่ ในดวับทเดิม ระบุเพียงว่า เหตุการณ์ในช่วงนี้เกิดขึ้นในฉาก “ห้องพระโรงธาร” และ “สิงห์บัญชา เข้านั่งแนบแอบนางบนแท่นรัตน” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) แต่มิได้ให้รายละเอียดของฉากดังกล่าว ส่วนใน

¹⁶ ขนบของบทอัศจรรย์ในวรรณคดีไทย มักนำเสนอเรื่องราวของความเสนาหา และการมีเพศสัมพันธ์อย่างมีศิลปะ โดยนิยมกล่าวถึงฉากการเข้าพระเข้านาง แล้วจึงตามด้วยบทอัศจรรย์ ซึ่งมักนำธรรมชาติมาเป็นสัญลักษณ์ในการสื่อความหมาย (นิตยา แก้วคัลณา, 2557, น. 234-236) ในสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ได้ดำเนินตามขนบดังกล่าวอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการพรรณนาให้เห็นปรากฏการณ์ธรรมชาติอันเข้มข้นรุนแรง ดังความตอนหนึ่งที่ว่า “พลางกระหวัดรวบภิรมย์ใน ชงฆ์ไขว้ในเชิงละเลิงลาญ บันดาลพลาหกเทวนุตร ก็ผิงผุดตั้งทั่วทิศาสดา โยมพยับอัปอิงฉอนการ สท้านถึงเมรุราชสีขรินทร์ สัตตภันฑ์บรรพตก็ไหวหวั่น คงคาลั่นเป็นละลอกกระฉอกสินธุ์” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559)

ตัวบทนิยายออนไลน์ มีการนำฉากภายในพระราชวังมาใช้ โดยเพิ่มเหตุการณ์ที่สีฝุ่นในร่างกาก็ได้เห็นสภาพภายในพระราชวังอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก ดังความว่า

เธอก็ต้องตะลึงตะลาน เมื่อพบกับความเวอร์วังอลังการของสถานที่ คบไฟขนาดใหญ่ที่เรียงรายโดยรอบส่องสว่างไสวราวกับงานเลี้ยงหรีด ๆ ของโรงแรมชื่อดัง แต่ทั้งนี้พื้นหินอ่อนขัดมันวับ ระเบียบหินแกะสลัก ราวจับขลิบทองเป็นรูปสิงโตทองส่องประกายแวววาว ระเบียบทางเดินที่ทอดยาวไกลออกไปเหมือนจะไม่มีที่สิ้นสุด

(นพธิ ศศิวิมล, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการหยิบยกรากที่มีอยู่เดิมมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ด้วยการพรรณนารายละเอียดของฉากภายในพระราชวังโดยพิสดาร พร้อมทั้งเชื่อมโยงเข้ากับประสบการณ์ของตัวละครสีฝุ่น ซึ่งเป็นคนในสังคมร่วมสมัย ดังจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากข้อความที่ว่า “ราวกับงานเลี้ยงหรีด ๆ ของโรงแรมชื่อดัง”

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังสร้าง “ฉากป่ารอยต่อ” อันเป็นที่ตั้งอาศรมของหมอกาฬปักษีขึ้นใหม่ โดยให้ “ตั้งอยู่ในบริเวณป่ารอยต่อของเมืองมนุษย์กับเมืองหิมพานต์” ทำให้ทั้งมนุษย์และชาวหิมพานต์สามารถเดินทางปะปนกันอยู่ที่นี่ได้ และยังว่า อาจเป็นรอยต่อระหว่างภพภูมิอื่น ๆ อีกด้วย” กล่าวคือ เป็น “ดินแดนเหลื่อมโลกป่ารอยต่อเชื่อมภพภูมิ โลก สวรรค์ นรก แดนปีศาจ อสุรกาย รวมถึงแดนหิมพานต์”¹⁷ (นพธิ ศศิวิมล, 2564) การสร้างฉากเช่นนี้ จึงเป็นการนำฉากที่มีอยู่เดิมคือ ฉากเมืองไพสาของท้าวทศวงศ์จากสำนวนโชติ มณีรรัตน์ กับฉากแดนหิมพานต์

¹⁷ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้เขียนนำฉากภพภูมิต่าง ๆ จากตัวบทวรรณคดีอื่นมาสืบทอด และสร้างสรรค์เป็นฉากใหม่ด้วย ในที่นี้ น่าจะเป็นวรรณคดีเรื่อง “ไตรภูมิพิภพ” ของปัญญาธิไทย เนื่องจาก “โลก สวรรค์ นรก แดนปีศาจ อสุรกาย รวมถึงแดนหิมพานต์” (2read, 2564) ที่กล่าวถึงในนิยายออนไลน์นั้น ล้วนแต่จัดอยู่ในภูมิทั้งสามตามความรู้ทางจักรวาลวิทยาในไตรภูมิพิภพทั้งสิ้น (ลิไทย, พระมหามหาราชชาที่ 1, 2555, น. 4-12)

จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน)¹⁸ มาเชื่อมร้อย และสร้างสรรค์ใหม่เป็นฉาก “ปารอยต่อ” ซึ่งมีบทบาทสำคัญในช่วงท้ายเรื่อง โดยเฉพาะการพิสูจน์ให้เห็นรักแท้ ระหว่างกากีกับหมอกาฬปักซี่¹⁹

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้หยิบยืมฉากจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ โดยการสืบทอดเพิ่มรายละเอียด ตลอดจนนำฉากที่มีอยู่เดิมมาผสมผสานกัน แล้วสร้างสรรค์เป็นฉากใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับประสบการณ์ของตัวละครที่หลุดเข้าไปในภพแห่งนิทาน ซึ่งเคยอาศัยอยู่ในสังคมร่วมสมัย และทำให้สอดคล้องกับการดำเนินเรื่องในนวนิยายออนไลน์

7.1.6 การหยิบยืมอนุภาคของวิเศษจากตัวบทวรรณคดีอื่นมาปรับใช้ในตัวบทใหม่

คำว่า “อนุภาค” หรือ “motif” คือ องค์ประกอบเล็ก ๆ ในนิทานที่มักจะมี ความแปลกและสะดุดตา ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท ได้แก่ ตัวละคร วัตถุสิ่งของ และ เหตุการณ์ หรือพฤติกรรมของตัวละคร (ประคอง นิมมานเหมินท์, 2543, น. 38) ในบทความนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงอนุภาคของวิเศษที่ผู้เขียนหยิบยืมมาจากตัวบท วรรณคดีอื่น เพื่อนำมาปรับใช้ในนิยายออนไลน์เท่านั้น

ในตอนที 53 “ผงสมานเนตร” ผู้เขียนนำอนุภาคผงยาวิเศษที่ใช้รักษา ดวงตาของนางสิบสองมาจากเรื่อง “พระรถเสน” (พระรถคำฉันท์, 2560) โดยใช้ชื่อ “ผงสมานเนตร” ใน “ตำรายาของกาฬปักซี่” ที่กากีกำลังนำมาศึกษาเพื่อหาทาง รักษาดวงตาให้กับหมอกาฬปักซี่ ผู้ทำให้ดวงตาทั้งสองข้างของตนเองบอดลง

¹⁸ ความรู้ทางจักรวาลวิทยาในไตรภูมิภพได้ส่งอิทธิพลต่อการสร้างจากป่าหิมพานต์ในกาคำกลอน ของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ด้วย (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2556, น. 22)

¹⁹ ปารอยต่อ เป็นบริเวณที่ผู้คนกับชาวหิมพานต์ผ่านไปได้ เมื่อพระเจ้านาญญูเกรงทรงประกาศหากกั ผู้ป่วยที่มารักษากับหมอได้ทูลให้ทรงทราบ นำไปสู่การยกพลมายังอาศรมจนเกิดเหตุที่หมอใช้ร่างรับลูกธนู แทนนาง สัตว์หิมพานต์และกษัตริย์ที่รู้ข่าว ได้รายงานให้พญาครุฑทราบ วิหคเทวะจึงต้องนำผลทิพย์ไปมอบให้นาง แต่กาก็ยอมสละชีพเพื่อให้หมอได้ดื่มผลทิพย์แทน จึงกล่าวได้ว่า ฉากปารอยต่อมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิด เหตุการณ์ดังกล่าว หมอกาฬปักซี่และนางกากีจึงได้แสดงให้เห็นความรักแท้ที่มีต่อกัน

เพื่อพิสูจน์ความรักแท้ที่มีต่อกากี แต่ผู้เขียนได้สร้างเงื่อนไขของการรักษาไว้ในตอนที่ 54 “พระเจ้านาฏกุเวรตามล่า” ว่า “มันไม่อาจแก้ไขดวงตาที่บอดสนิทไปแล้วให้กลับมามองเห็นได้ ดังนั้น หากจะให้ผู้ป่วยได้มองเห็นอีกครั้ง จำต้องใช้ดวงตาที่ยังมองได้ดีของคนอื่นมาเปลี่ยนถ่าย” และ “เปลี่ยนถ่ายตานี้ทำได้เพียงครั้งเดียว” (นทธี ศศิวิมล, 2564) ถึงกระนั้น นางก็ยอมเสียสละดวงตาข้างซ้ายของตน เพื่อให้ดวงตาข้างขวาของหมอกลับมามองเห็นได้ การหยิบยกอนุภาคของวิเศษมาปรับใช้จึงเป็นไปเพื่อขบขันให้เห็นถึงความรักแท้ระหว่างกากีกับหมอกาฬปักษีที่ไม่ใช่เพียงความหลงใหลในรูปลักษณ์เท่านั้น ซึ่งเชื่อมโยงกับการที่สีฝุ่นได้พบรักกับหมอนกดำในโลกปัจจุบันด้วย

7.1.7 การพาดพิงถึงตัวทวรรณคดีอื่น และวรรณกรรมจีนในฉบับใหม่

การพาดพิงถึงตัวทวรรณคดีอื่นในฉบับนิยายออนไลน์ช่วยขบขันให้เห็นถึงลักษณะของตัวละครสำคัญ ดังในตอนที่ 37 “เงินอึ้งผู้มิแ่่งหยกขาว” กากีได้พาดพิงถึงสำนวน “ซักแม่น้ำทั้งห้า” ที่มาจากมหาเวสสันดรชาดก ตอน ชูชกทูลขอ कुमार (มหาชาติคำหลวง กัณฑ์ कुमार, 2559) ขณะที่เงินอึ้งกำลังโน้มน้ำวให้นางมาเป็นภรรยาของตน ทำให้นายสำเภาขึ้นชมกากีในฐานะหญิงสาวผู้เฉลียวฉลาดและมีการศึกษา การพาดพิงเช่นนี้ จึงแสดงให้เห็นถึงลักษณะเด่นของตัวละครสีฝุ่นในร่างกากี และนายสำเภาว่าเป็นผู้ที่มีความรู้

นอกจากนี้ยังมีการพาดพิงถึงหนังสือโลกิยนิยายจีนเรื่อง “บัณฑิตก่อนเที่ยงคืน”²⁰ ของ ลี้-หยู ในตอนที่ 36 “เป็นสุหยินของข้าเถิด” ด้วย เพื่อชี้ให้เห็นว่า แม้นายสำเภาจะไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับหญิงใดมาก่อนก็ตาม แต่ได้ “อ่านตำรานั้นมาตั้งแต่แตกหนุ่ม”

²⁰ ในตอนที่ 36 “เป็นสุหยินของข้าเถิด” ผู้เขียนใช้คำว่า “บัณฑิตหลังเที่ยงคืน” แต่ในตอนที่ 56 “อวสานกากี (ตอนจบ)” ได้กล่าวถึงหนังสือ “บัณฑิตก่อนเที่ยงคืน” พร้อมกับ “ตำรากามสูตร” และ “ผกนิพพานโลกิย์” (นทธี ศศิวิมล, 2564) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ในตอนที่ 36 น่าจะเป็นการพาดพิงถึงหนังสือ “บัณฑิตก่อนเที่ยงคืน” ดังจะได้วิเคราะห์ให้เห็นต่อไป

(นที ศศิวิมล, 2564) จึงสามารถร่วมเพศกับกาก็ได้อย่างชำนาญ โดยเฉพาะในตอนที 39 “ไฟพรรษา” นายสำเภาบอกว่า ในตำราที่ตนอ่านมานั้น พูดถึง “ไฟพรรษา” อันเป็นไฟที่มีภาพวาดท่วงท่าต่าง ๆ ในการร่วมเพศ จึงขอให้ “ฉางดี” เป็นผู้วาดภาพขณะที่ตนกับกาก็ร่วมเพศกันไว้ เพราะต้องการเป็นเจ้าของไฟ และต่อมาไฟใบที่ 49 ที่ฉางดีแอบวาดเก็บไว้เอง กลายเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้กาก็ต้องเป็นคู่เซยของมหาโจรสลัดยี่มาจน จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ลักษณะของไฟดังกล่าว สอดคล้องกับไฟที่ปรากฏในบทที่ 16 จากเรื่อง “บัณฑิตก่อนเที่ยงคืน” (ลี-หุย, 2543, น. 305-335) กล่าวคือ ตัวละครในเรื่องต้องร่วมเพศกันตามลักษณะท่าทางที่ปรากฏบนไฟที่ตนหยิบได้ ลักษณะของการนำวรรณกรรมจีนมาพาดพิงและปรับใช้เช่นนี้ จึงเป็นการทำให้สัมพันธ์กับตัวละครนายสำเภาที่ถูกสร้างให้เป็นหนุ่มชาวจีน อีกทั้งยังช่วยในการดำเนินเรื่องได้เป็นอย่างดี

7.1.8 การผสมผสานระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรองในดวับทใหม่

ในตอนที 29 “อุบายชิงนางคันทวารณสี (2)” เป็นเหตุการณ์ที่นางกุเวร ใช้การ “ขับเพลง” เป็นอุบายเพื่อให้พญาครุฑพากีมาส่งคันทวารณสี ซึ่งการขับเพลงนี้เอง เป็นการสืบทอดลักษณะของการ “แกลังประดิษฐ์คิดขับเป็นกาพย์กลอน” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) มาจากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) แต่ผู้เขียนได้นำฉันทลักษณ์กลอนสุภาพที่ใช้ในดวับทเดิมมาสร้างใหม่ เฉพาะตอนที่คนธรรพ์ขับเพลง ความว่า

เมื่อเข้าทางแล้ว คนธรรพ์หนุ่มก็ยึดตัวตั้งพิณทเวะขึ้นและเริ่มบรรเลงเพลงที่
แต่งขึ้นสด ๆ อย่างตั้งใจ

‘โอ้อ่านิจจาแมงมอเอ๋ย	ครั้งก่อนเคยผุดผาดตั้งหยาดสรวรรค์
เคียงกษัตริย์ชัตติยามานานวัน	แล้วกลายพลันผินพักตร์จากกันไป
บุรุษโฉดคุ่มขมลอบสมสู่	กลายเป็นผู้เดียวรจนาสนดานไพร่
ต้องราศีหม่นหมองครองเรือนกาย	เจ็บเจียนตายด้วยเสพพมมนุษย์
อ่อนระทวยด้วยไขเจียนวาววาทม์	อกใจพี่เจียนจะขาดสงสารสุด
จึงเสกเป่าจุมพิตคล้ายพิศครูฑ	เจ้ากลับผุดผ่องงามแม่ทรมว้ย
เผ้าถนอมกล่อมหอพะนอเจ้า	ตลอดเข้าจนอาทิตย์หม่นแสงฉาย
ลอบเข้าที่กำบังอำพรางกาย	ชุ่มเร้นกายคอยเพลาดะวันเยือน
กลืนเนื่อवलหอมรื่นขึ้นนาสา	ด้วยกายาของเจ้าหาใดเหมือน
ผู้ใดแอบแนบชิดกลืนติดเตือน	กว่าจะเลือนติดกายชายไปเจ็ดวัน

ท้าวเวไนยได้ฟังก็สะดุ้ง ในหัวใจระตุกดูบ เนื้อหาของเพลงที่ร้องนั้น
นาฏกุเวรมันพูดถึงใครกันแน่

(นพธิ ศศิวิมล, 2564)

จากตัวบทข้างต้น นาฏกุเวรได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างกากีกับตน
ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมที่นำมาสืบสรรค์ และเหตุการณ์ที่เพิ่มเข้ามา
ใหม่ในฉบับนิยายออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่คนธรรพ์ใช้มนตร์คลาย
ความเจ็บปวดของกากี อันเกิดจากการร่วมเพศกับพญาคูรุฑ อนึ่ง นอกจากเนื้อความ
ของบทกลอนแล้ว อาจกล่าวได้ว่า บทกลอนข้างต้นได้ปรากฏให้เห็นร่องรอยของ
ตัวบทเดิมด้วย อาทิ ในวรรคที่ว่า “กลืนเนื่อवलหอมรื่นขึ้นนาสา” ซึ่งมีเค้าของ
วรรคทองที่ว่า “หอมหวนนสาเหมือนกากี รื่นรื่นขึ้นจิตพี่จำได้” (พระคลัง (หน),
เจ้าพระยา, 2559) จากสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

จากลักษณะของการผสมผสานระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรองข้างต้น จึงเป็น
ความตั้งใจของผู้เขียนที่ต้องการสืบทอดลักษณะการขับกลอน โดยนำฉันทลักษณ์

ที่ใช้ในตัวบทเดิมมาสร้างใหม่ แต่ยังคงไว้ซึ่งร่องรอยของคำและความเดิมด้วยการผสมผสานลักษณะเช่นนี้ หากผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีไทยแต่โบราณย่อมสามารถพินิจความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเก่ากับตัวบทใหม่ได้เป็นอย่างดี

7.2 การสืบสืบทอดวรรณคดีไทยกับการสื่อความคิดที่สัมพันธ์กับบริบทสังคมไทยร่วมสมัย

การสืบสืบทอดวรรณคดีเรื่อง “กาเกี” ในตัวบทใหม่ ปรากฏการหยิบยกองค์ประกอบของเรื่องจากตัวบทเดิม รวมถึงตัวบทวรรณคดีอื่นมาสร้างสรรคดีใหม่หลายประการ เช่น เนื้อเรื่อง ตัวละคร และฉาก เป็นต้น แต่ได้ทำให้สอดคล้องกับความคิด ค่านิยม ตลอดจนบริบททางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย โดยเฉพาะสี่แผ่นดินในร่างกาเกี ซึ่งเป็นตัวละครที่สามารถสื่อแสดงให้เห็นความคิดอันสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทยร่วมสมัย ดังต่อไปนี้

7.2.1 การกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์ (cyberbullying)

Langos (2012, อ้างถึงใน วีรวิชัย เลิศรัตน์ธำรงกุล, 2564, น. 279) ได้จัดลักษณะของ “การกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์” (cyberbullying) ไว้สองลักษณะ คือ “การกลั่นแกล้งกันทางตรง” (direct cyberbullying) เป็นการส่งอีเมล ข้อความ รูปภาพ หรือคลิปวิดีโอจากผู้กระทำไปถึงผู้ถูกกระทำผ่านช่องทางการติดต่อส่วนตัวโดยตรง ส่วน “การกลั่นแกล้งกันทางอ้อม” (indirect cyberbullying) นั้นเป็นการกลั่นแกล้งกันผ่านทางสื่อสาธารณะ โดยที่ผู้กระทำจะเขียนข้อความลงในพื้นที่เว็บไซต์สาธารณะ หรือนำภาพที่สร้างความอับอายให้แก่ผู้อื่นมาลงในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังเช่น Facebook, Line, Twitter, Instagram หรือการแบ่งปันโพสต์

หากพิจารณาจากตัวละครสี่แผ่นดินแล้ว จะเห็นได้ว่า เธอเป็นผู้ถูกกระทำในลักษณะของการกลั่นแกล้งกันทางอ้อม เนื่องจากเธอถูกเพื่อนร่วมงานแอบถ่าย “คลิปหน้าการ์ตูนสำเร็จล้อเลียนสี่แผ่นดิน สาวอวบผมน้ำมำที่มีจมูกหมู หูหมู และกีบเท้าเหมือนหมู กำลังจ้องคอมพิวเตอร์ มือขวากดคลิกฟากล่องขนมกล่องหนึ่งจากทั้งหมดที่วาง

บนโต๊ะกองพะเนิน” (นที ศศิวิมล, 2564) แล้วนำไปโพสต์ลงบนแอปพลิเคชัน TikTok กระทั่งแพร่กระจายไปสู่ Instagram Twitter และ Facebook เป็นเหตุให้สีฝุ่น ถูกกลั่นแกล้งทางวาจาซึ่ง ๆ หน้า²¹ จากเพื่อนร่วมงานด้วย จนก่อให้เกิดความรู้สึก เจ็บปวดใจเป็นอย่างมาก ดังความว่า

สีฝุ่นตัวร้อน หน้าตาร้อนผ่าวไปหมด น้ำตาเริ่มขึ้นมากลอลตา หายใจไม่ทั่วท้อง นานมากแล้วที่เธอไม่ได้เจอการรังแกล้อเลียนเห็นเป็นตัวตลกแบบนี้มานานมากแล้ว เธอเชื่อมั่นว่าจะจบสิ้นไปแล้วตั้งแต่ตอนเรียนมหาวิทยาลัย เจ็บปวดทุกครั้งเวลาที่มีคนเรียก อีอ้วน อีหมีตอน หรือแม่พังสีฝุ่น เธอนึกว่าตอนนี้โตแล้ว อยู่ในวัยทำงานแล้ว คนที่เป็นผู้ใหญ่แล้วคงไม่มีใครรังแกกันแบบนี้อีกแล้ว แต่ในที่สุดเธอก็เจอ

(นที ศศิวิมล, 2564)

จากข้อความข้างต้น การกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์โดยเพื่อนร่วมงานนั้น ส่งผลกระทบต่อจิตใจและร่างกายของเธออย่างรุนแรง อีกทั้งยังทำให้เธอหวอนึกถึง การถูกกลั่นแกล้งทางวาจาในอดีต การกลั่นแกล้งเช่นนี้กลายมาเป็นบาดแผลในใจ ของเธอ ก่อปรกับการที่เธอได้เข้าไปรับบทกวีในภพแห่งนิทาน จึงนำไปสู่การผูกปมที่ 1 ของเรื่อง คือ แท้จริงแล้ว ความงามของกาก็เป็นผลดีหรือผลเสีย ซึ่งสีฝุ่นในร่างกาก็ ได้ใคร่ครวญและพินิจปมดังกล่าวอยู่เนือง ๆ

ในตอนที่ 28 “อุบายชิงนางคีนพารณสี (1)” หลังจากที่กาก็เข้าใจอย่างหนัก จากการถูกขึ้นใจทั้งจากพญาครุฑเวนไตย ผู้มีหน้าตาเหมือนกับ “พินภ” คนที่สีฝุ่นหลงรัก และนาฏกเวร ทำให้เธอตระหนักว่า ความสวยงามมิใช่คำตอบของความสุ

²¹ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ระบุว่า การกลั่นแกล้งหรือรังแก (bullying) แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ ทางร่างกาย อาทิ การชกต่อย ทางสังคมหรือด้านอารมณ์ เช่น การกดขี่ หรือยั่วแหย่ให้เพื่อนฝูง แยกห่างออกจากกลุ่ม จนทำให้รู้สึกเจ็บปวด หรือเสียใจ ทางวาจา เช่น การเยาะเย้ย การดูถูก การเสียดสี และการนินทา เพื่อให้ผู้ถูกรังแกรู้สึกเจ็บปวดใจ และการกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์ (กรุงเทพฯ, 2562)

เพราะผู้คนสนใจเพียงรูปลักษณ์ของกากี แต่กลับไม่มีผู้ใดมองทะลุเข้าไปถึงหัวใจนาง ด้วยเหตุนี้ สี่ฝู่นในร่างกากีจึงตัดสินใจที่ “จะไม่เครียดกับคำที่คนอื่นว่าอีกแล้ว จะไม่ยอมสวय จะไม่เอาแต่ชอบคนที่หน้าตา ทั้ง ๆ ที่เขาไม่รักเราจริง ต่อไปนี้ฝู่นจะตั้งใจทำงาน รักแม่รักตัวเองให้มาก ๆ แคร่แต่คนที่แคร์เราก็อพอ” (นทธี ศศิวิมล, 2564)

ต่อมาในตอนี่ 49 “ไพล่อยน้ำ” กากีได้เชื่อมโยงประสบการณ์จากการถูกกลั่นแกล้งขณะที่เป็นสี่ฝู่นเข้ากับเหตุการณ์ที่คนในวังของท้าวทศวงศ์กำลังติดสินนิทาตน เพราะทราบข่าวเกี่ยวกับภาพของนางบนไฟที่ “ดวงดี” เคยวาดไว้ ทำให้เธอรู้สึกชินชากับการกระทำเหล่านี้ และคิดว่าอีกไม่นาน เหตุการณ์นี้จะผ่านพ้นไป (นทธี ศศิวิมล, 2564)

จากนั้น ในบทที่ 54 “พระเจ้านาญกูเวรตามล่า” สี่ฝู่นในร่างกากี จึงตัดสินใจที่จะยอมทิ้งความสวยงามของตนเพื่อช่วยหมอกาฬปักซี่ คนที่รักเธออย่างแท้จริง ให้กลับมามองเห็นได้ และจากการที่รับบทเป็นกากีมาตลอดทั้งเรื่อง ทำให้เธอมองว่าความงามของนางากีนั้นเป็นผลเสีย (นทธี ศศิวิมล, 2564)

กระทั่งในตอนี่ 56 “อวสานกากี (ตอนจบ)” เมื่อสี่ฝู่นกลับมายังโลกปัจจุบัน เธอยืนยันความคิดกับเพื่อนถึงตอนที่เป็นกากีว่า “ฉันดีใจมากกว่าที่ได้กลับมาอยู่ในร่างเดิมของฉัน หน้าของฉัน ตัวของฉัน เป็นคนสวยงามนี้อาจจะปัญหาเยอะกว่าที่เป็นอยู่ตอนนี้ก็ได้” (นทธี ศศิวิมล, 2564) แม้ว่าจะรู้สึกเศร้าใจเมื่อหวนคิดไปถึงการถูกกลั่นแกล้งจากบุคคลอื่นก็ตาม แต่เธอพยายามปลงตก ต่อมาหมอนกดำผู้เคยเป็นหมอกาฬปักซี่ในภพแห่งนิทานได้กลายมาเป็นคนที่ยอมรับในตัวตนของสี่ฝู่น และตั้งใจจะคบหากับเธอต่อไป

จากการสื่อความคิดข้างต้น เป็นการเชื่อมโยงประเด็นปัญหาการกลั่นแกล้งกันดังที่ปรากฏในสังคมร่วมสมัย โดยเฉพาะในพื้นที่ไซเบอร์ เข้ากับการผูกปมของเรื่องดังจะเห็นได้จากพัฒนาการทางความคิดของตัวละครสี่ฝู่นที่รับบทเป็นกากี โดยที่ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของการกลั่นแกล้งที่มีต่อผู้ถูกกระทำทั้งในระยะสั้น

และระยะยาว จนพัฒนาไปสู่ข้อสรุปที่ว่า ตัวละครมองว่า ความสวดยอาจก่อให้เกิดปัญหามากกว่าที่เป็นอยู่ก็เป็นได้ และพยายามปลงตกกับความทรงจำเกี่ยวกับการถูกกลั่นแกล้ง

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่า การสร้างให้ตัวละครของการมีบุคลิกที่สวดยงามของกาก็ในด้านลบนั้น อาจเป็นการทำให้สอดคล้องกับประสบการณ์อันเลวร้ายที่ตัวละครได้รับมาก็เป็นได้ แต่ในอีกแง่หนึ่ง อาจตีความข้อสรุปเช่นนี้ได้ว่า ตัวละครละเอียดที่จะพินิจถึงต้นตอของปัญหาที่แท้จริง อันสัมพันธ์กับประเด็นการกระทำ ความรุนแรงต่อสตรี ดังจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

7.2.2 การกระทำความรุนแรงต่อสตรี

ในตวับทเดิม กวีมุ่งสื่อถึงแก่นเรื่องที่ว่า สตรีมารัก นับว่ามีใจทราหม ดังความในสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) มีว่า “หวังแสดงแห่งจิตหญิงพาล ให้ชายชาญรู้เชิงกระสัตรี่” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, 2559) และในสำนวนโชติ มณีรัตน์ แม้กวีจะสร้างให้เรื่องราวจบลงด้วยความสุข และให้คำอธิบายไว้ตั้งแต่ต้นว่า กาก็ต้องพลัดพรากจากบ้านเมืองเพราะกรรมเก่าที่ “เคยพรากปักษาธิชากร” แต่ก็ยังมุ่งสื่อถึงแก่นเรื่องหลักตามสำนวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ดังความว่า “เมื่อทำตัวชั่วร้ายระยำไป จะโทษใครโทษจิตคิดไม่ดี...หมั่นนงนงค์ทรงสำอองต่างบุรี อย่าเอาเยี่ยงกาก็กาลิตน” (พระคลัง (หน), เจ้าพระยา และคณะ, 2505, น. 49) ส่วนในตวับทนิยายออนไลน์ ผู้เขียนมิได้นำแก่นเรื่องดังกล่าวมาใช้ หากแต่หยิบยกรวณคดีเรื่อง “กาก็” มาตีความใหม่ เพื่อสื่อความคิดที่แตกต่างไปจากตวับทเดิม และทำให้สอดคล้องกับปัญหาในสังคมวัฒนธรรมร่วมสมัย ดังนี้

นที ศศิวิมล ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อสตรีผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สื่ผู้ในร่างกาก็ได้รับ โดยเฉพาะการขึ้นใจฝ่ายหญิง ดังในตอนที่ 25 “นาฏกุเวรเสพนาง (2)” ความว่า “หญิงสาวใจสั้น เมื่อนึกถึงใบหน้าเธอ รักบูชายิ่ง ท้าวเวไนย หรือพินภทรีรัก แม้เหตุที่เพิ่งผ่านพ้นไปเมื่อคืนนี้ไม่อาจเรียก

ได้ว่าร่วมรักหรือแม้แต่สัมผัส มันคือการข่มขืนกระทำชำเราอย่างโหดร้ายทั้งกายใจ จนร่างกายแทบهلكยับดับสิ้น แม้จะขึ้นชื่อว่าเป็นสวามี เป็นเจ้าของ แต่การกระทำราวกับมนุษย์เป็นเพียงวัตถุสิ่งของไร้จิตใจเช่นนี้ในโลกของเธอย่อมไม่ได้รับการยอมรับ” (นทธี ศศิวิมล, 2564) ซึ่งนับเป็นการพิจารณาการกระทำของตัวละครชายผ่านโลกทัศน์ของสี่ฝู่นที่เคยผ่านการเขียนวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสิทธิสตรี และความคาดหวังของสังคมจากงานวรรณกรรมมาก่อนด้วย

ในตอนที่ 42 “ท่อนปีศาจจิ้งจอกพิชิต” มหาโจรสลัดyman ใช้กำลังย่ำยีกาก็แม้นางจะไม่ยินยอมและขัดขึ้นอย่างสุดกำลังก็ตาม แต่ร่างกายของนางกลับตอบสนองต่อการชำเราจนถึงจุดสุดยอด ทำให้มหาโจรนี้กระหม่อมใจและข่มขืนนางต่อไปอย่างไร้ปราณี (นทธี ศศิวิมล, 2564) จากเหตุการณ์ดังกล่าว ความเข้าใจของมหาโจรถือเป็นสิ่งที่ผิด เพราะร่างกายของเหยื่อที่เกิดการตอบสนองทางเพศนั้นไม่ได้แสดงถึงความยินยอมพร้อมใจแต่อย่างใด²² ซ้ำยังทำให้สี่ฝู่นรู้สึกทรมานทั้งกายใจจากการที่ไม่สามารถต่อต้านปฏิกิริยาทางกายของกาก็ได้แม้แต่น้อย เหตุการณ์เหล่านี้จึงแสดงให้เห็นถึงผลกระทบทางกายและใจของเหยื่อที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะความรู้สึกผิดของเหยื่อต่อการตอบสนองทางเพศ

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสนใจว่า ในตอนที่ 55 “วิหคเทวะ บุตรนางสกุณี” มีการสร้างให้ท้าวเวนไตยรู้สึกผิดที่เคยกระทำต่อกาก็ จึงอยากจะช่วยเหลือนางเพื่อชดเชยความผิดในอดีต (นทธี ศศิวิมล, 2564) การสร้างให้ตัวละครชายสำนึกผิดเช่นนี้จึงสื่อแสดงให้เห็นถึงการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อสตรีในสังคมร่วมสมัย เนื่องจากในฉบับเพิ่มเติม ตัวละครชายแต่ละตัวไม่ได้แสดงถึงการสำนึกผิดแต่อย่างใด

²² Levin and van Berlo (2004, p. 88) ได้กล่าวว่า การตื่นตัวทางเพศ ตลอดจนการถึงจุดสุดยอดนั้นเป็นการตอบสนองต่อการกระตุ้นทางเพศที่สามารถเกิดขึ้นเองได้โดยอัตโนมัติ แม้ผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อจะไม่ได้ยินยอม และไม่ได้ต้องการให้เป็นไปเช่นนั้นก็ตาม

อย่างไรก็ดี ผู้เขียนก็ได้แสดงให้เห็นว่า สี่ฝุ่นในร่างกาก็เคยปฏิเสธความช่วยเหลือจากนาฏกัเวรที่ต้องการช่วยนางให้รอดพ้นจากการถูกลอยแพ ด้วยเหตุผลที่ว่า “ในโลกชายเป็นใหญ่ หากนี่จะเป็นทางที่พอจะเลือกได้อีกทางหนึ่ง ก็ขอไม่เลือกให้ชะตาชีวิตอยู่ใต้การตัดสินใจของบุรุษคนไหนอีกจะดีกว่า” (นที ศศิวิมล, 2564) แต่การเลือกครั้งนี้ก็ยังคงเป็นการเลือกที่ไร้ซึ่งอิสระ และจำต้องดำเนินไปตามเส้นเรื่องหลักที่ชายเป็นผู้กำหนดดั้งเดิม แม้เธอจะตระหนักในภายหลังว่า “ผู้หญิงในนิยายโบราณนี้ดูเหมือนจะเลือกชะตาชีวิตตัวเองไม่ได้เลย ชะตากรรมจะเป็นไปอย่างไรขึ้นอยู่กับการวางแผนและตัดสินใจของผู้ชายทั้งนั้น” (นที ศศิวิมล, 2564) แต่ถึงกระนั้น ความคิดที่ต่อต้านอำนาจชายเป็นใหญ่ก็ได้ถูกขยายความต่อเท่าใดนัก กอปรกับข้อจำกัดที่ผู้เขียนต้องการให้สี่ฝุ่นดำเนินไปตามเส้นเรื่องหลัก จึงทำให้เธอต้องถูกกระทำและตกอยู่ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่ ไม่ต่างไปจากตัวบทเดิม อีกทั้งยังเห็นได้อย่างชัดเจนจากข้อสรุปของสี่ฝุ่นที่กลับมาโทษรูปลักษณ์อันสวยงามของกาก็ว่าเป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่า แม้ผู้เขียนจะชี้ให้เห็นถึงโลกของชายเป็นใหญ่ในภพแห่งนิทาน และการกระทำ ความรุนแรงต่อสตรีผ่านโลกทัศน์ของสี่ฝุ่นซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิสตรี แต่ประเด็นชายเป็นใหญ่อันเป็นต้นตอของปัญหาที่แท้จริงกลับมิได้ถูกขบเน้นเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้การวินิจฉัยปัญหาของตัวละครยังคงตกอยู่ภายใต้มุมมองของชายเป็นใหญ่อย่างไม่อาจปฏิเสธได้ โดยเฉพาะการมองความงามของกาก็ว่าเป็นผลเสีย

8. บทสรุป

วรรณคดีเรื่อง “กาก็” ยังคงมีผู้นำมาสืบสรรค์ในหลายรูปแบบจวบจนปัจจุบัน ดังเช่น เพลงไทยสากล การ์ตูน และภาพยนตร์ ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการสืบสรรค์ และการสื่อความคิดในนิยายออนไลน์แนวอีโรติกแฟนตาซีเรื่อง

“ลิขิตปราวณา กากิข้ามภพ” ของนทรี ศศิวิมล ในแอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์ 2read เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของเรื่องแล้วพบว่า ผู้เขียนนำวรรณคดีเรื่อง “กากิ” มาสืบสรรค์ในหลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการหยิบยกเนื้อเรื่องจากตัวบทเดิมมาสร้างเป็นโครงเรื่อง โดยยังคงไว้ซึ่งเส้นเรื่องหลักตามตัวบทเดิม การหยิบยกเหตุการณ์จากตัวบทเดิมมาปรับใช้ โดยการคงเดิม การลดทอน การปรับเปลี่ยน การเพิ่ม และการย้ายลำดับของเหตุการณ์ การนำเนื้อเรื่องในตัวบทเดิมมาขยายความใหม่ด้วยจินตนาการของผู้เขียน การสร้างตัวละคร ปรากฏทั้งการนำตัวละครเดิมมาปรับใช้ และการสร้างตัวละครขึ้นใหม่ การหยิบยกฉากจากตัวบทเดิมมาปรับใช้ ปรากฏทั้งการนำฉากเดิมมาสืบทอดและเพิ่มรายละเอียด ตลอดจนการหยิบยกฉากที่มีอยู่ในตัวบทเดิมมาสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ การหยิบยกอนุภาคของวิเศษจากตัวบทวรรณคดีอื่นมาปรับใช้ การพาตึงถึงตัวบทวรรณคดีอื่นและวรรณกรรมจีน รวมถึงการผสมผสานระหว่างร้อยแก้วกับร้อยกรองในตัวบทใหม่ อันแสดงให้เห็นว่า นักเขียนร่วมสมัยมิได้สร้างสรรค์ผลงานขึ้นใหม่โดยปราศจากการเรียนรู้ของเดิม หากแต่ได้ทำความเข้าใจจนเข้าถึงพลังแห่งวรรณศิลป์ไทยอย่างลึกซึ้ง และสามารถเลือกสรรเอาองค์ประกอบต่าง ๆ จากตัวบทเดิมมาสืบทอด และสร้างสรรค์เป็นตัวบทใหม่ โดยปรับปรนให้สอดคล้องกับสื่อสมัยใหม่ รสนิยมของผู้เสพ ตลอดจนบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยในยุคปัจจุบัน

เป็นที่น่าสนใจว่า ผู้เขียนมิได้นำวรรณคดีไทยมาสืบสรรค์เพื่อสร้างสีสันให้กับนิยายออนไลน์เท่านั้น แต่ยังได้สื่อความคิดที่สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยอีกด้วย โดยเฉพาะปัญหาการกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์ (cyberbullying) ที่แสดงให้เห็นผ่านตัวละครเอกหญิง “สีฝุ่น” ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางกายและใจ รวมทั้งประเด็นปัญหาการกระทำความรุนแรงต่อสตรี อันเห็นได้จากการกระทำของตัวละครชายต่อนางกากิ ซึ่งนับเป็นการนำตัวบทเดิมมาตีความใหม่โดยชี้ให้เห็นถึงประเด็นชายเป็นใหญ่ในภาพแห่งนิทาน แต่ผู้เขียนกลับมิได้ขยายความต่อ

เท่าใดนัก ทำให้การพิจารณาปัญหาของตัวละครยังคงตกอยู่ภายใต้มุมมองชายเป็นใหญ่ ทั้งนี้ อาจเนื่องด้วยข้อจำกัดที่ผู้เขียนต้องการให้กาเกียดดำเนินไปตามเส้นเรื่องหลักของตัวบทเดิม เพื่อสร้างเหตุการณ์ให้สอดคล้องกันกับลักษณะสำคัญของนิยายแนวอีโรติกแฟนตาซีด้วยการขบขันให้เห็นความสัมพันธ์ทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดทั้งเรื่อง โดยเฉพาะจากการร่วมอภิรมย์บนวิมานฉิมพลี

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการหยิบยกจากการร่วมรักของตัวละครที่ปรากฏในบทอัศจรรย์จากตัวบทเดิมมาสร้างสรรค์ใหม่ให้เป็นบทอีโรติกแล้ว กล่าวได้ว่า แม้ในตัวบทใหม่จะมีได้ดำเนินตามขนบการสร้างบทพรรณนา แต่ก็มีทางเลือกพื้นถ้อยคำที่ไพเราะ ทำให้เห็นเป็นภาพกระจ่างชัด และเหมาะสมกับสำนวนภาษาในภาพแห่งนิทานอันเป็นวรรณคดีมรดกของไทย การนำของเดิมมาสร้างใหม่เช่นนี้ จึงนับเป็นการเสริมสร้างคุณค่าให้แก่วรรณคดีไทย เพราะผู้เขียนยังคงยึดเส้นเรื่องหลักตามของเก่า และใช้ภาษาได้อย่างมีศิลปะ ทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับวรรณคดีแต่โบราณในรูปแบบใหม่ที่มีความร่วมสมัย ทั้งยังเป็นประตูเชื่อมประสานให้เกิดการกลับไปอ่านของเดิมได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามหากผู้เสพมีความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวรรณศิลป์ ย่อมสามารถคิดเชื่อมโยงจนเห็นมิติของการปะทะสังสน์กันระหว่างตัวบทเก่ากับตัวบทใหม่ ตลอดจนทำความเข้าใจความคิดของผู้เขียนที่สัมพันธ์กับบริบทร่วมสมัย ซึ่งแตกต่างไปจากความคิดที่ปรากฏในตัวบทเดิมได้เป็นอย่างดี

การศึกษานิยายออนไลน์ที่นักเขียนร่วมสมัยได้นำวรรณคดีไทยมาสืบสรรค์ในครั้งนี้ จึงทำให้มองเห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีการหยิบยกของเก่ามาผสมผสานเข้ากับนิยายแนวอีโรติกแฟนตาซีอย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการสื่อความคิดที่สัมพันธ์กับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในบริบทสังคมไทยร่วมสมัยผ่านการสืบสรรค์ได้อย่างชัดเจน

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (20 ธันวาคม 2562). 'กรมสุขภาพจิต' เผยกลั่นแกล้ง-รังแก (BULLYING) ในโรงเรียน ไม่ใช่เรื่องล้อเล่น. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/859102>
- ขวัญชาย ดำรงค์ขวัญ. (25 มกราคม 2561). นทธี ศศิวิมล นักล่ารางวัลวรรณกรรม และนักผลิตเรื่องผี. THE MOMENTUM. <https://themomentum.co/notthee-sasiwimon/>
- จิรวรรณ คงจิตต์. (2528). การศึกษาเชิงเปรียบเทียบเรื่องกาگی ฉบับต่าง ๆ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).
- ต่อพงศ์ ดำรงค์ศิลป์. (2563). เต็มร่ำไปบนท่อนแขน "อันเป็นที่รัก" ในโลกกลม แกนเสียง. ดวงใจวิจารณ์. <https://www.ดวงใจวิจารณ์.com/17222157/ต่อพงศ์-ดำรงศิลป์>
- นทธี ศศิวิมล. (2564). ลิขิตปรารถนา-กาگیข้ามภพ. 2read. <https://2read.digital/book/ลิขิตปรารถนา-กาگیข้ามภพ>
- นิตยา แก้วคัลณา. (2557). บทพรรณนาในกวีนิพนธ์ไทย: ลีลา ความคิด และการสืบทอด (พิมพ์ครั้งที่ 2). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา แก้วคัลณา. (2561). การสืบทอดในกวีนิพนธ์ไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา แก้วคัลณา. (2565). เรียนรู้วิถีทัศนศาสตร์ภัยโควิด-19: บันทึกอารมณ์และความคิดผ่านการสืบทอดวรรณศิลป์ในบทเพลงไทยร่วมสมัย. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 22(1), 157-185.

- ประคอง นิมนานเหมินท์. (2543). นิทานพื้นบ้านศึกษา. โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปรม สอนสมุทร. (2548). ผู้เสพกับการดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครในภาพยนตร์ เรื่องพระอภัยมณี. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 22, 68-98.
- พระคลัง (หน), เจ้าพระยา, โชติ มณีรัตน์ และนายตำรา ณ เมืองใต้. (2505). *กาพย์ (สามโวหาร)*. ไทยวัฒนาพานิช.
- พระคลัง (หน), เจ้าพระยา. (2559). *กาพย์ กลอนสุภาพ*. ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ. <https://vajirayana.org/กาพย์-กลอนสุภาพ/กาพย์-กลอนสุภาพ>
- พระรศ คำฉันท์. (2560). ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ. <https://vajirayana.org/พระรศคำฉันท์>
- มหาชาติคำหลวง กัณฑ์กุมาร. (2559). ห้องสมุดดิจิทัลวัชรญาณ. <https://vajirayana.org/มหาชาติคำหลวง/กัณฑ์กุมาร>
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2553). *สืบสานสร้างสรรค์วรรณศิลป์*. สถาพรบุ๊คส์.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2556). อิทธิพลของคติไตรภูมิต่อการสร้างสรรค์วรรณคดี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 5(1), 1-34.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2560). *อ่านวรรณกรรม Gen Z*. แสงดาว.
- ลิไทย, พระมหาธรรมราชาที่ 1. (2555). *ไตรภูมิิกถา หรือ ไตรภูมิพระร่วง พระราชนิพนธ์ พระมหาธรรมราชาที่ 1 ลิไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 14). องค์การคำของสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- ลี-หยุ. (2543). *บัณฑิตก่อนเที่ยงคืน* (พิมพ์ครั้งที่ 4) (ชลันธร, ผู้แปล). ชุมศิลป์ปรอมดา.

วีรวิชัย เลิศรัตนธำรงกุล. (2564). การกลั่นแกล้งกันในพื้นที่ไซเบอร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น: ความชุก วิธีการจัดการปัญหา และพฤติกรรมเสี่ยง. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(1), 275-289.

สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.). (4 พฤศจิกายน 2564). สสส.เสวนาทักษะครั้งที่ 12: สิทธิในชีวิตและร่างกายกับความรุนแรงในครอบครัว. <http://ucl.or.th/?p=4179>

เสาวณิต จุลวงศ์. (2545). กาเกี: จากชาดกสู่กลอนบทละคร. *วรรณวิทัศน์*, 2, 47-63.
อาทิตย์ ดรุณยธร. (2549). *การศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมการแสดงเรื่องกาเกี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. Silpakorn University Repository: SURE.

2read. (11 กรกฎาคม 2564). เปิดใจนักเขียน “นทธี ศศิวิมล” กับการ transform จากเขียนหนังสือเล่มสู่หนังสือออนไลน์ [วิดีโอ]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=WubVjih0iNs>

2read. (17 มีนาคม 2565). 10 หนังสือ Best Seller ประจำสัปดาห์. Facebook. <https://www.facebook.com/2read.digital/posts/506881980910308>

Delve into. (21 กุมภาพันธ์ 2562). *ประเภทนิยายออนไลน์ที่นิยมมากที่สุดในไทย*. Blockdit. <https://www.blockdit.com/posts/5c6ecef15551902294f6e073?fbclid=IwAR0eoKSVvhig6HMnrK8FJQxAK14dR2e6peCCZOWucdlipNEh-lwjrXUINws>

- Levin, R. J., & van Berlo, W. (2004). Sexual arousal and orgasm in subjects who experience forced or non-consensual sexual stimulation - a review. *Journal of Clinical Forensic Medicine*, 11(2), 82-88. https://www.researchgate.net/publication/8448601_Sexual_arousal_and_orgasm_in_subjects_who_experience_forced_or_non-consensual_sexual_stimulation_-_A_review
- Nhotti Sasiwimon. (29 ธันวาคม 2564). มีเรื่องอยากเล่า เกี่ยวกับ “ลิขิตปารรณากากี่ข้ามภพ” ค่ะ. Facebook. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=10221774518616413&id=1359901231
- Techsauce Team. (19 พฤษภาคม 2564). 2read สตาร์ทอัพสาย EdTech เปิดระดมทุนผ่าน Crowdfunding Platform ของ Sinwattana. TECHSAUCE. <https://techsauce.co/news/2read-thai-edtech-startup-fundraising-sinwattana-crowdfunding-platform>
- Writing to Publish. (2022). *Fantasy Subgenres*. <http://www.cuebon.com/ewriters/Fsubgenres.html>